

Województwo
Śląskie

Diagnoza sytuacji w obszarze ekonomii społecznej w województwie śląskim – edycja 2025

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, maj 2026

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Opracowanie

Katarzyna Wędzicha-Głowacz

Materiał pt. *Diagnoza sytuacji w obszarze ekonomii społecznej w województwie śląskim – edycja 2025* powstał w ramach projektu *Koordinacja działań w zakresie polityki społecznej – ROPS WSL* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027*, Priorytet FERS.04.00 *Spójność społeczna i zdrowie*, Działanie FERS.04.13 *Wysokiej jakości system włączenia społecznego*, zadanie nr 1 – Terytorialne Obserwatorium Rozwoju Usług Społecznych (TORUS).

TORUS

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	8
2. Podział województwa śląskiego	13
3. Najważniejsze wnioski nt. kondycji sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim	15
4. Szczegółowe informacje nt. sektora ekonomii społecznej.....	16
4.1. Podmioty sektora ekonomii społecznej.....	16
4.1.1. <i>Przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne</i>	16
4.1.2. <i>Jednostki reintegracyjne</i>	22
4.1.3. <i>Organizacje pozarządowe, w tym organizacje pożytku publicznego</i>	32
4.2. System wsparcia sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim	37
5. Rekomendacje	41
6. Aneks.....	43

Wykaz skrótów

AKSES	System akredytacji i standardów działania instytucji wsparcia ekonomii społecznej
bd	brak danych
CIS	centrum integracji społecznej
ES	ekonomia społeczna
FE SL	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	jednostka samorządu terytorialnego
KIS	klub integracji społecznej
KPRES	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
m.	miasto (dotyczy miast na prawach powiatu)
m.n.p.p.	miasto na prawach powiatu
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
OPP	organizacja pożytku publicznego
OWES	ośrodek wsparcia ekonomii społecznej
PES	podmiot ekonomii społecznej
PS	przedsiębiorstwo społeczne
ROPS	regionalny ośrodek polityki społecznej
RPO	Regionalny Program Operacyjny
TORUS	Terytorialne Obserwatorium Rozwoju Usług Społecznych
WTZ	warsztat terapii zajęciowej
ZAZ	zakład aktywności zawodowej

Wykaz definicji

Działalność pożytku publicznego – to działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Działalność pożytku publicznego mogą prowadzić organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy, w szczególności: osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; spółdzielnie socjalne; spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy o sporcie¹, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników².

Ekonomia społeczna – to działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym³.

Ekonomia solidarna – to część ekonomii społecznej, której podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – są to organizacje, które mogą prowadzić działalność pożytku publicznego, takie jak: osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego⁴.

Podmioty ekonomii społecznej – to podmioty, które niezależnie od formy prawnej, w swoich działaniach kierują się zasadą nadrzędności celów społecznych nad celami ekonomicznymi, nadrzędności świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty nad kategoriami bezwzględnego zysku oraz charakteryzują się autonomicznym zarządzaniem i partycypacyjnym procesem decyzyjnym, prowadząc równocześnie w sposób regularny działalność opartą o instrumenty ekonomiczne i ponosząc w związku z tą działalnością ryzyko ekonomiczne⁵. Zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej do PES zalicza się: spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej lub kluby integracji społecznej, spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie niewidomych oraz spółdzielnie produkcji rolnej, organizacje pozarządowe z wyłączeniem organizacji partii

¹ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2026 r. poz. 95).

² Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), art. 3, ust. 2 oraz ust. 3, pkt 1.

³ Ustawa o ekonomii społecznej z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 806), art. 2, pkt 1.

⁴ Ustawa o działalności pożytku publicznego..., op. cit., art. 3, ust. 3, pkt 1.

⁵ Cechy PES zaproponowane przez europejską sieć badawczą EMES (European Research Network).

politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych⁶.

Podmioty reintegracyjne – to jednostki prowadzące głównie działalność reintegracyjną społeczną i zawodową dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do grupy tej zaliczamy: zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej⁷.

Podmioty sfery gospodarczej – to podmioty, które nie posiadają wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, a które zostały utworzone w związku z realizacją celu społecznego lub dla których celem społecznym jest racja bytu działalności komercyjnej⁸.

Przedsiębiorstwo społeczne – to podmiot, który spełnia łącznie warunki:

- prowadzi działalność gospodarczą, działalność odpłatną pożytku publicznego lub inną działalność o charakterze odpłatnym i jest niezależny od władz publicznych;
- jego działalność służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub realizację usług społecznych;
- zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze czasu pracy minimum 1/2 etatu, a jeżeli działa w celu reintegracji - co najmniej 30 % ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- posiada organ konsultacyjno-doradczy złożony z pracowników lub ich przedstawicieli;
- posiada ograniczenia dotyczące dysponowania majątkiem w określonych sytuacjach tj. przy udzielaniu pożyczek, przekazywaniu majątku, wykorzystywaniu majątku oraz dokonywaniu zakupów towarów;
- nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, a przeznaczają go np. na cele statutowe, wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa, reintegrację zawodową i społeczną, działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa⁹.

Reintegracja społeczna – to działania mające na celu odbudowanie lub nabycie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, w tym rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnościami¹⁰.

Reintegracja zawodowa - to działania służące nabyciu nowych kwalifikacji, kompetencji, wiedzy i umiejętności w celu odbudowania lub uzyskania i utrzymania zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy i awansu zawodowego, w tym rehabilitacji osób niepełnosprawnych¹¹.

Spółdzielnie socjalne – to przedsiębiorstwa funkcjonujące w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych. Określono w niej, że działają na rzecz:

⁶ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 2, pkt 5.

⁷ Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, *Czym jest ekonomia społeczna*, <https://www.gov.pl/web/rodzina/ekonomia-spoeczna-i-solidarna-1> [odczyt 06.02.2026 r.].

⁸ Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej*, Warszawa 2022 r., s. 9-10.

⁹ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit. art. 3-9.

¹⁰ Ustawa o ekonomii społecznej, op. cit., art. 2, pkt 7.

¹¹ Ibidem, art. 2, pkt 8.

społecznej oraz zawodowej reintegracji jej członków, a także, że te działania nie są wykonywane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej¹².

System wsparcia ekonomii społecznej – to zespół działań służący rozwojowi ekonomii społecznej. Rozwój ten podlega wsparciu przez władze publiczne, w szczególności przez koordynację działań na jego rzecz, pomoc w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, udzielanie tym podmiotom wsparcia. Usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej realizowane są poprzez upowszechnianie idei i zasad ekonomii społecznej, tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspieranie prowadzonej przez nie działalności, wsparcie działań reintegracyjnych, wsparcie w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz wzmacnianie potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego omawianych podmiotów¹³.

¹² Ustawa o spółdzielniach socjalnych z dnia 27 kwietnia 2006 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 48), art. 2, pkt 1-2.

¹³ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 28-29.

1. Wprowadzenie

Podmioty ekonomii społecznej i solidarnej są ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz pełnią istotną rolę jako dostarczyciele usług użyteczności publicznej i realizatorzy zadań z zakresu rozwoju lokalnego. Istnienie podmiotów sektora ekonomii społecznej jest między innymi odpowiedzią na potrzebę zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. długotrwale bezrobotnych lub niepełnosprawnych. Poza tym mogą również uzupełniać zapotrzebowanie na rynkowe oraz publiczne towary i usługi, a także wspomagać rozwiązywanie problemów społecznych. Aktywna polityka społeczna może wykorzystywać ekonomię społeczną jako jedno z istotniejszych narzędzi. Wymaga to jednak zbudowania i funkcjonowania zaplecza instytucjonalnego, które ma na celu zapewnienie wysokiej jakości wsparcia udzielanego podmiotom sfery ekonomii społecznej¹⁴.

Zgodnie z ustawową definicją ekonomia społeczna to „(...) działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym”¹⁵.

Na sektor ekonomii społecznej składają się podmioty ekonomii społecznej, które realizują zadania wyznaczone ustawową definicją oraz system wsparcia tych podmiotów. Ważnym elementem sektora jest przedsiębiorczość społeczna, w ramach której PES, prowadząc działalność gospodarczą lub odpłatną działalność pożytku publicznego, mają za zadanie aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub realizację usług społecznych, a także nie prywatyzują zysku lub nadwyżki bilansowej i są zarządzane w sposób partycypacyjny¹⁶.

Do grupy podmiotów ekonomii społecznej zaliczają się:

- spółdzielnie socjalne;
- warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej;
- centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej;
- spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych oraz spółdzielnie produkcji rolnej;
- organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265)¹⁷, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych

¹⁴ Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej...*, op. cit., Warszawa 2022 r.

¹⁵ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 2, pkt 1.

¹⁶ Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej...*, op. cit., Warszawa 2022 r., s. 9-10.

¹⁷ Według art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia.

i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych;

- podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁸.

Do podmiotów, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w art. 3 ust. 3 zaliczamy:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

Status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać PES, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. a oraz d-f ustawy o ekonomii społecznej prowadzące działalność gospodarczą lub odpłatną, o ile realizują wyznaczone cele społeczne, a osiągnięty zysk inwestują w ich osiągnięcie¹⁹. Kolejnymi kryteriami są: brak kontroli ze strony JST, prowadzenie działalności w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub realizacji usług społecznych, zatrudnianie co najmniej 3 pracowników, z czego – w przypadku działalności reintegracyjnej co najmniej 30% to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, posiadanie organu konsultacyjno-doradczego, spełnienie kryterium ograniczeń wg art. 8 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej oraz spełnienie zasad przeznaczenia zysku/nadwyżki finansowej²⁰.

Proces weryfikacji PS jest zależny od rodzaju prowadzonej działalności. W przypadku przedsiębiorstw społecznych prowadzących działalność gospodarczą weryfikowany jest na podstawie aktualnego odpisu z KRS. W przypadku prowadzenia działalności odpłatnej pożytku publicznego lub innej działalności o charakterze odpłatnym weryfikuje się go na podstawie statutu lub umowy równoważnej lub uchwały potwierdzającej fakt prowadzenia działalności odpłatnej pożytku publicznego przez PES lub ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego. Według ustawy o ekonomii społecznej status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmioty ekonomii społecznej, m.in. spółdzielnie socjalne, które nie pozostają pod kontrolą Skarbu Państwa, JST, państwowej lub samorządowej osoby prawnej, lub osoby fizycznej z wyjątkiem spółdzielni socjalnych założonych przez organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub jednostki samorządu terytorialnego²¹.

Szczególną grupę PS stanowią spółdzielnie socjalne. Nie wszystkie aktywne spółdzielnie socjalne znajdują się w rejestrze PS. Proces weryfikacji spełnienia warunków PS przez spółdzielnie socjalne przebiega na innych zasadach niż w przypadku pozostałych podmiotów ekonomii społecznej, tzn. do weryfikacji spółdzielni socjalnej jako PS nie potrzebny jest statut, umowa spółki, czy inne dokumenty o tym charakterze²². Celem działania spółdzielni socjalnych jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę jej członków oraz pracowników²³.

¹⁸ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 2, pkt 5.

¹⁹ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 3, pkt 1.

²⁰ A. Górak, K. Jarosz, D. Kurcman, *Poradnik w zakresie przyznania statusu Przedsiębiorstwa Społecznego* <https://www.gov.pl/attachment/1707a976-b9cb-465c-b54f-bb2b03d6c836>

²¹ Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 3, pkt 2; ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1714), art. 4, pkt 4; ustawa o spółdzielniach socjalnych..., op. cit., art. 4, ust. 2, pkt 2.

²² Ustawa o ekonomii społecznej..., op. cit., art. 12, ust. 3-4.

²³ Ustawa o spółdzielniach socjalnych..., op. cit., art. 2, ust. 1.

Organizacje pożytku publicznego prowadzą działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych. Są organizacjami pozarządowymi w formie stowarzyszeń, fundacji, ale także spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością niedziałających w celu osiągnięcia zysku. Status OPP otrzymuje się, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z chwilą wpisania organizacji do Krajowego Rejestru Sądowego²⁴. Nie może go jednak otrzymać spółdzielnia socjalna ani stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego.

System wsparcia ekonomii społecznej składa się z regulacji prawnych, dokumentów operacyjno-wdrożeniowych oraz podmiotów, w tym ciał konsultacyjno-doradczych. Aktem prawnym regulującym działanie OWES jest ustawa o ekonomii społecznej z dnia 5 sierpnia 2022 r. W otoczeniu prawnym systemu wsparcia znajdują się również rozporządzenia i uchwały związane m.in. z przyjęciem programów rozwojowych dla kraju i regionów. Dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, na poziomie kraju to *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 r. Ekonomia Solidarności Społecznej*, a na poziomie województwa *Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2030*.

Działania dot. rozwoju i wsparcia sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym realizowane są w szczególności przez:

- organy doradczo-konsultacyjne: Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, Śląską Radę Podmiotów Reintegracyjnych,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego,
- akredytowane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) działające w poszczególnych subregionach (obszarach) województwa,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Departament Europejskiego Funduszu Społecznego, jako instytucję zarządzającą odpowiedzialną za wdrażanie i nadzorowanie projektów finansowanych z EFS+,
- Śląski Urząd Wojewódzki, jako organ administracji rządowej wdrażający programy i fundusze krajowe wspierające rozwój sektora ekonomii społecznej oraz odpowiadający za monitorowanie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w województwie,
- inne podmioty dysponujące środkami na wspieranie PES, np. PFRON, PUP,
- jednostki samorządu terytorialnego jako realizatorów i jednocześnie beneficjentów działań skierowanych na rozwój ekonomii społecznej w województwie śląskim.

Ponadto na poziomie krajowym funkcjonuje Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, który jest organem opiniotawczo-doradczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zaś w strukturach samego Ministerstwa – Departament Ekonomii Społecznej koncentrujący się na tworzeniu warunków rozwoju ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej oraz spółdzielni socjalnych, opracowaniu i monitorowaniu programu współpracy Ministerstwa z organizacjami pozarządowymi, a także realizacji zadań w obszarze zatrudnienia socjalnego.

W ramach systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie śląskim funkcjonuje sześć akredytowanych ośrodków wsparcia ekonomii społecznej²⁵. Uzyskały one dofinansowanie działalności OWES w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027*. Każdy z nich działa na obszarze wskazanych powiatów, które obejmuje swoim wsparciem. Status OWES oraz akredytację na 2 lata otrzymują ośrodki spełniające kryteria określone w ustawie

²⁴ Ustawa o działalności pożytku publicznego..., op. cit., art. 22.

²⁵ MRPiPS, Departament Ekonomii Społecznej, <https://wykazowes.ekonomiaspoleczna.gov.pl/owes/województwo/12.html> [odczyt 06.02.2026 r.].

o ekonomii społecznej z dnia 5 sierpnia 2022 r. oraz Standardach działania Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)²⁶.

Standardy działania OWES służą wprowadzeniu spójnych zasad i norm działania OWES. Standaryzacja procedur, dzięki zapewnianiu wysokiej jakości usług wspierających, ma na celu rozwój ekonomii społecznej w Polsce²⁷. Katalog usług wsparcia prowadzonych przez OWES obejmuje m.in.:

- animację lokalną – organizowaną w szczególności w formie: spotkań animacyjnych, diagnozy środowiska lokalnego, budowania partnerstwa w celu powstania lub rozwoju PES/PS, dialogu obywatelskiego;
- tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w tym wsparcie prowadzonej przez nie działalności i powstawania miejsc pracy – OWES posiada wdrożone schematy indywidualnego prowadzenia klienta, które obejmują m.in.: tworzenie PES przez osoby fizyczne i/lub prawne, uzyskanie statusu PS oraz tworzenie partnerstw;
- wsparcie działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne oraz ich finansowanie – usługi wsparcia mogą dotyczyć wsparcia indywidualnego lub grupowego oraz są koordynowane przez specjalistów w tym zakresie i obejmują w szczególności wspieranie PS w przygotowywaniu i realizacji indywidualnego planu reintegracyjnego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wsparcie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego – obejmuje co najmniej: analizę dostępności aktualnych zamówień publicznych, motywowanie do monitorowania i składania ofert przez PES/PS oraz pomoc w opracowywaniu i składaniu ofert i udzielanie informacji o możliwości udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego;
- wzmocniania potencjału przedsiębiorstw społecznych oraz udzielania im wsparcia biznesowego²⁸.

Wyżej wymienione usługi prowadzone są przy pomocy takich instrumentów, jak m.in.: udzielanie wsparcia finansowego, doradztwo, szkolenia oraz partnerstwa²⁹.

Raport pt. *Diagnoza sytuacji sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim – edycja 2025* został opracowany w ramach realizacji zadania Terytorialnego Obserwatorium Rozwoju Usług Społecznych (TORUS) będącego elementem projektu *Koordinacja działań w zakresie polityki społecznej – ROPS WSL*. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027*, Priorytet FERS.04.00 *Spójność społeczna i zdrowie*, Działanie FERS.04.13 *Wysokiej jakości system włączenia społecznego*.

Niniejsze opracowanie składa się z 6 rozdziałów. Rozdział pierwszy obejmuje wprowadzenie do tematu ekonomii społecznej, podmiotów tej sfery oraz infrastruktury wsparcia. W drugim rozdziale przedstawiono charakterystykę województwa śląskiego oraz wykorzystany w poniższej analizie podział województwa na podregiony i powiaty. Klasyfikacja otrzymanych wniosków ze względu na ich wpływ (negatywny – neutralny – pozytywny) została przedstawiona w rozdziale 3. W rozdziale czwartym opracowano szczegółowe informacje na temat sektora ekonomii społecznej. Został on podzielony na dwa podrozdziały. W pierwszym z nich skupiono się na analizie podmiotów sektora ekonomii społecznej. Drugi podrozdział skupia się na zagadnieniach dotyczących obszaru

²⁶ MRPIPS, Departament Ekonomii Społecznej, <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/co-robimy/akredytacja-i-status-owes/wykaz-akredytowanych-owes/> [odczyt 06.02.2026 r.].

²⁷ Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Toruniu, <https://ekonomia-spoleczna.com.pl/> [odczyt 06.02.2026 r.].

²⁸ MRPIPS, Departament Ekonomii Społecznej, <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/co-robimy/akredytacja-i-status-owes/standardy-owes/> [odczyt 06.02.2026 r.].

²⁹ MRPIPS, Departament Ekonomii Społecznej, <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/co-robimy/akredytacja-i-status-owes/standardy-owes/> [odczyt 06.02.2026 r.].

wsparcia ekonomii społecznej, czyli funkcjonowaniu OWES. Analizie został poddany poziom wykonania zaplanowanych wskaźników od początku projektów FE SL 2021-2027 do końca 2025 roku oraz liczba OWES posiadających akredytację aktualną na marzec 2026 r. Kolejny rozdział, piąty, zawiera rekomendacje wynikające bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy. Ostatni rozdział niniejszego raportu stanowi aneks zawierający tabelaryczne zestawienie omawianych danych.

Niniejszy raport powstał w oparciu m.in. o: *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2030*, wykaz przedsiębiorstw społecznych, dane uzyskane z wyszukiwarki KRS, projekt *Programu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu w województwie śląskim na lata 2024-2028* oraz artykuły naukowe. Dane wykorzystane do stworzenia analiz pochodzą z *Banku Danych Lokalnych GUS*, *Krajowego Rejestru Sądowego*, *Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej*, danych własnych ROPS oraz ze strony internetowej prowadzonej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Informacje zostały przedstawione w ujęciu statycznym z podziałem na województwa a na poziomie województwa śląskiego na podregiony oraz powiaty. Zastosowane ujęcie dynamiczne obejmuje dwa okresy: 2014-2024 oraz 2021-2024. Poszczególne przedziały czasowe i aktualność danych może się różnić z uwagi na zróżnicowanie źródeł i daty ich publikacji.

Opracowany materiał dostarcza wnioski na temat kondycji sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim. W przypadku liczebności jednostek reintegracyjnych zanotowano spadek, a organizacji pożytku publicznego stagnację. Z pozytywnych wniosków, zarówno liczba aktywnych PS jak i spółdzielni socjalnych plasuje województwo śląskie bardzo wysoko wśród województw w Polsce (odpowiednio 1 i 3 miejsce). Jednocześnie Śląskie, w porównaniu do pozostałych województw, cechuje najwyższa liczba placówek CIS oraz ZAZ, a także duża liczba KIS (3 miejsce) oraz WTZ (4 miejsce).

Jednak pomimo powyższych województwo śląskie wg stanu na koniec 2024 roku plasuje się na ostatnim miejscu w rankingu województw pod względem wartości wskaźnika liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.

System wsparcia sektora ekonomii społecznej, którego rozwój jest kontynuowany w aktualnej perspektywie finansowej nadal opiera się na 6 akredytowanych Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej, które po 2 latach realizacji projektów utworzyły już 704 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych i objęły wsparciem 875 podmiotów ekonomii społecznej. W przypadku obu wskaźników przekroczyły już 50% ich wartości docelowych (projekty OWES są realizowane od 01.01.2024 r. do 30.06.2029 r.).

W raporcie o stanie ekonomii społecznej w województwie śląskim zróżnicowanie okresów, w których monitorowane są poszczególne wskaźniki wynika z różnych okresów udostępniania statystyk. W rozdziale „Podmioty sektora ekonomii społecznej” analiza została sporządzona na podstawie danych zastanych, dostępnych w różnego rodzaju rejestrach i sprawozdaniach, które są publikowane za różne okresy.

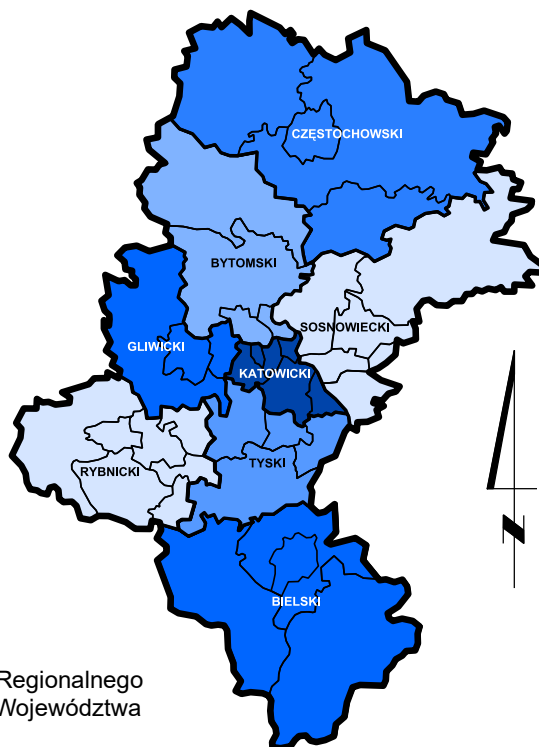
2. Podział województwa śląskiego

Województwo śląskie składa się ze 167 gmin, w tym 49 miejskich, 25 miejsko-wiejskich oraz 93 wiejskich. Gminy te tworzą 36 powiatów, w tym 19 miast na prawach powiatu oraz 17 powiatów ziemskich. Województwo śląskie jest jedynym województwem w Polsce, w którym jest więcej miast na prawach powiatu niż powiatów ziemskich³⁰.

Dla celów statystyki regionalnej województwo zostało podzielone na 8 podregionów:³¹

1. **bielski** – obejmujący powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki, m. Bielsko-Biała;
2. **bytomski** – obejmujący powiaty: lubliniecki, tarnogórski, m. Bytom, m. Piekary Śląskie;
3. **częstochoowski** – obejmujący powiaty: częstochoowski, kłobucki, myszkowski, m. Częstochowa;
4. **gliwicki** – obejmujący powiaty: gliwicki, m. Gliwice, m. Zabrze;
5. **katowicki** – obejmujący powiaty: m. Chorzów, m. Katowice, m. Mysłowice, m. Ruda Śląska, m. Siemianowice Śląskie, m. Świętochłowice;
6. **rybnicki** – obejmujący powiaty: raciborski, rybnicki, wodzisławski, m. Jastrzębie-Zdrój, m. Rybnik, m. Żory;
7. **sosnowiecki** – obejmujący powiaty: będziński, zawierciański, m. Dąbrowa Górnicza, m. Jaworzno, m. Sosnowiec;
8. **tyiski** – obejmujący powiaty: mikołowski, pszczyński, bieruńsko-lędziński, m. Tychy.

Podział województwa śląskiego na podregiony

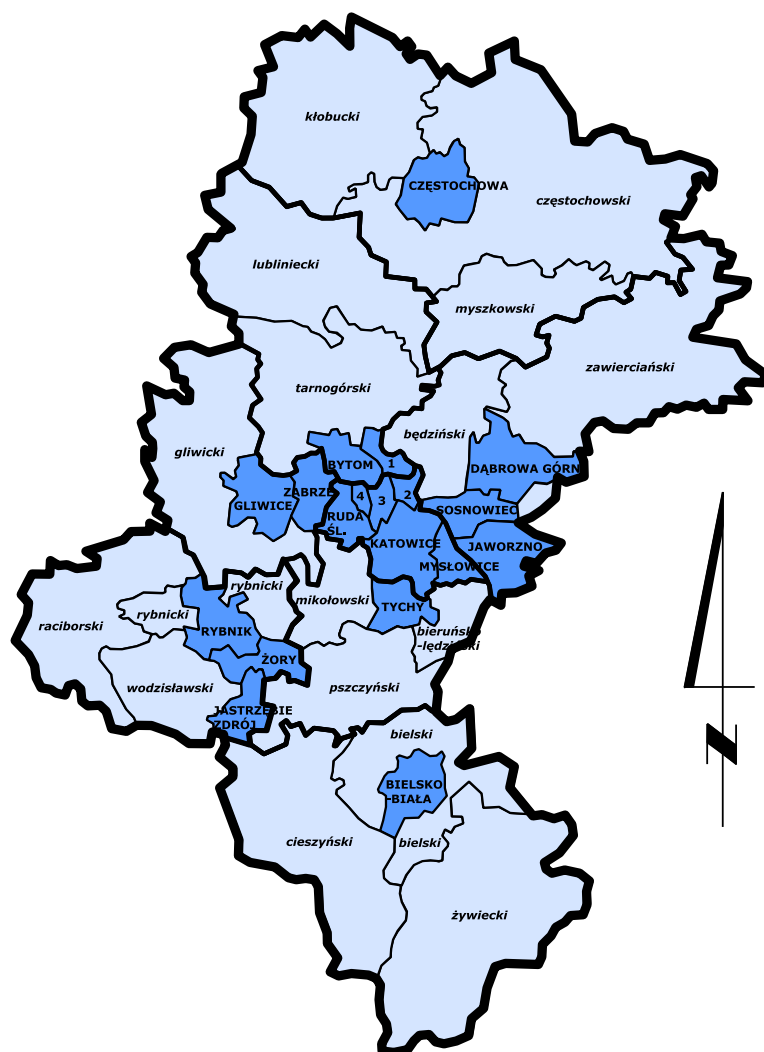

Źródło: opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

³⁰ Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 26.02.2026 r.].

³¹ Ibidem.

Podział województwa śląskiego na powiaty

LEGENDA

- granica województwa
- granice podregionów
- granice powiatów

GLIWICE miasto na prawach powiatu
gliwicki powiat ziemski

- 1 - PIEKARY ŚLĄSKIE**
- 2 - SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE**
- 3 - CHORZÓW**
- 4 - ŚWIĘTOCHŁOWICE**

Źródło: opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

3. Najważniejsze wnioski nt. kondycji sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim

W województwie śląskim występuje najwyższa wśród województw liczba OWES posiadających akredytację.

Łączna liczba osób objętych wsparciem przez OWES-y w ramach, aktualnych na dzień przeprowadzenia diagnozy projektów, wyniosła 3 051.

Łączna liczba miejsc pracy utworzonych w wyniku działalności OWES w przedsiębiorstwach społecznych wg stanu na koniec 2025 r. na terenie województwa śląskiego wyniosła 704.

W województwie śląskim zanotowano wzrost liczby OPP w porównaniu do 2014 roku.

Śląskie znajduje się na 2 miejscu wśród województw pod względem wielkości przychodów NGO oraz na 2 miejscu pod względem średnich przychodów ogólnych na 1 NGO.

Śląskie, w porównaniu do pozostałych województw, cechuje najwyższa liczba placówek CIS oraz ZAZ, a także duża liczba KIS (3 miejsce) oraz WTZ (4 miejsce).

Zarówno liczba aktywnych PS jak i spółdzielni socjalnych plasuje województwo bardzo wysoko wśród województw w Polsce (odpowiednio 1 i 3 miejsce), ale liczba aktywnych spółdzielni socjalnych zarejestrowanych jako PS dopiero na 5 miejscu.

Województwo śląskie zajmuje 2 miejsce wśród województw pod względem liczby organizacji OPP, ale w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców znajduje się dopiero na 8.

Najczęściej wskazywanymi barierami w działaniu NGO w województwie śląskim były:

- trudności w pozyskiwaniu środków finansowych (39%);
- niewystarczająca liczba chętnych do pracy społecznej (26,2%);
- problemy wynikające z procedur i przepisów prawa (14,4%).

Najwięcej jednostek reintegracyjnych funkcjonuje w północnej i środkowej części województwa, a najmniej w zachodniej.

Najwięcej PS znajduje się w środkowej części województwa śląskiego oraz w m.n.p.p. Częstochowie. Zaś najmniej aktywnych PS znajduje się w zachodniej części województwa.

Wskaźnik liczby NGO na 10 tys. mieszkańców plasuje województwo śląskie na ostatnim miejscu wśród województw.

W województwie śląskim, w porównaniu z pozostałymi województwami, zanotowano bardzo niski wskaźnik liczby jednostek reintegracyjnych na 10 tys. mieszkańców (12 miejsce).

Śląskie odznacza się najniższym wśród województw wskaźnikiem liczby WTZ na 100 tys. mieszkańców.

Od 2020 roku w województwie występuje ciągły spadek ogólnej liczby placówek reintegracyjnych.

Wskaźnik liczby wszystkich spółdzielni socjalnych oraz tych zarejestrowanych jako PS plasuje województwo śląskie dopiero na 12 miejscu.

4. Szczegółowe informacje nt. sektora ekonomii społecznej

4.1. Podmioty sektora ekonomii społecznej

Rozdział skupia się na charakterystyce sektora podmiotów ekonomii społecznej oraz zmianach jakie zaszły w tym sektorze w badanym okresie. Zawiera analizę statyczną oraz dynamiczną w perspektywie krótko- i średniookresowej, w okresie pomiędzy rokiem 2014 a 2024. Analiza statyczna pozwoliła na poznanie struktury sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim, podczas gdy analiza dynamiczna skupiła się na zmianach i tendencjach, jakie miały miejsce w ciągu ostatniej dekady. Do zbioru analizowanych podmiotów należą przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne, podmioty reintegracyjne (CIS, KIS, ZAZ, WTZ) oraz organizacje sektora non-profit, w tym organizacje pożytku publicznego. Analiza uwzględnia sytuację w województwie śląskim oraz jego pozycję na tle innych województw i kraju. Do opracowania zostały wykorzystane dane z Banku Danych Lokalnych GUS, KRS, Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

4.1.1. Przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne

Poniższy podrozdział przedstawia informacje na temat funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych w województwie śląskim i w kraju wg stanu na 27.01.2026 r. Szczególny nacisk położono na pewną grupę PS, czyli spółdzielnie socjalne. Analiza ma na celu przedstawienie sytuacji w województwie śląskim na tle innych województw i kraju. Zastosowano analizę statyczną pozwalającą na przedstawienie najważniejszych kwestii dotyczących PS w możliwie najaktualniejszym zakresie. Dane dotyczące liczby PS pochodzą z Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej, natomiast informacje o spółdzielniach socjalnych – z Krajowego Rejestru Sądowego. Warto zauważyć, że nie wszystkie spółdzielnie socjalne zostały ujęte w wykazie PS, ponieważ znajdują się w nim wyłącznie te podmioty, które wystąpiły o nadanie tego statusu, co ma charakter dobrowolny.

Śląskie na tle kraju, stan na 27.01.2026 r.

- Liczba aktywnych PS:
 - w województwie śląskim: 243;
 - w Polsce: 1 724;
 - najwyższa wartość wśród województw: śląskie – 243;
 - najniższa wartość wśród województw: opolskie – 23;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.
- Wskaźnik liczby aktywnych PS na 100 tys. mieszkańców³²:
 - w województwie śląskim: 5,66;
 - w Polsce: 4,60;
 - najwyższa wartość wśród województw: podkarpackie – 8,24;

³² Do obliczenia wskaźnika przyjęto liczbę mieszkańców według stanu na koniec 2024 roku.

- najniższa wartość wśród województw: mazowieckie – 2,16;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.
- Liczba aktywnych spółdzielni socjalnych³³:
 - w województwie śląskim: 200;
 - w Polsce: 2 198;
 - najwyższa wartość wśród województw: wielkopolskie – 253;
 - najniższa wartość wśród województw: opolskie – 57;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.
- Wskaźnik liczby aktywnych spółdzielni socjalnych na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 4,66;
 - w Polsce: 5,86;
 - najwyższa wartość wśród województw: lubuskie – 15,88;
 - najniższa wartość wśród województw: mazowieckie – 3,78;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.
- Liczba aktywnych spółdzielni socjalnych zarejestrowanych jako PS:
 - w województwie śląskim: 31;
 - w Polsce: 460;
 - najwyższa wartość wśród województw: lubelskie – 69;
 - najniższa wartość wśród województw: podlaskie – 7;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.
- Wskaźnik aktywnych spółdzielni socjalnych zarejestrowanych jako PS na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 0,72;
 - w Polsce: 1,23;
 - najwyższa wartość wśród województw: lubelskie – 3,46;
 - najniższa wartość wśród województw: dolnośląskie – 0,38;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.

Sytuacja województwa śląskiego w 2026 roku

- Liczba aktywnych PS wg stanu na 27.01.2026 r.:
 - zróżnicowanie w ramach województwa: bardzo duże;
 - część województwa o najwyższych wartościach: środkowa i północna;
 - część województwa o najniższych wartościach: zachodnia;
 - zróżnicowanie w podregionach: bardzo duże;
 - najwyższa wartość wśród podregionów: częstochowski – 48;
 - najniższa wartość wśród podregionów: bytomski – 9;
 - wartość w miastach na prawach powiatu: 150;
 - wartość w powiatach ziemskich: 93;
 - powiaty o najwyższych wartościach: m. Częstochowa (31), m. Katowice (23) oraz m. Bielsko-Biała (19);
 - powiaty o najniższych wartościach: będziński, gliwicki, rybnicki, m. Siemianowice Śląskie (po 0).

³³ Uwaga: W KRS podanych jest 210 spółdzielni socjalnych w województwie śląskim, ale po usunięciu duplikatów zostaje 200, w tym 1 w upadłości i 44 w likwidacji.

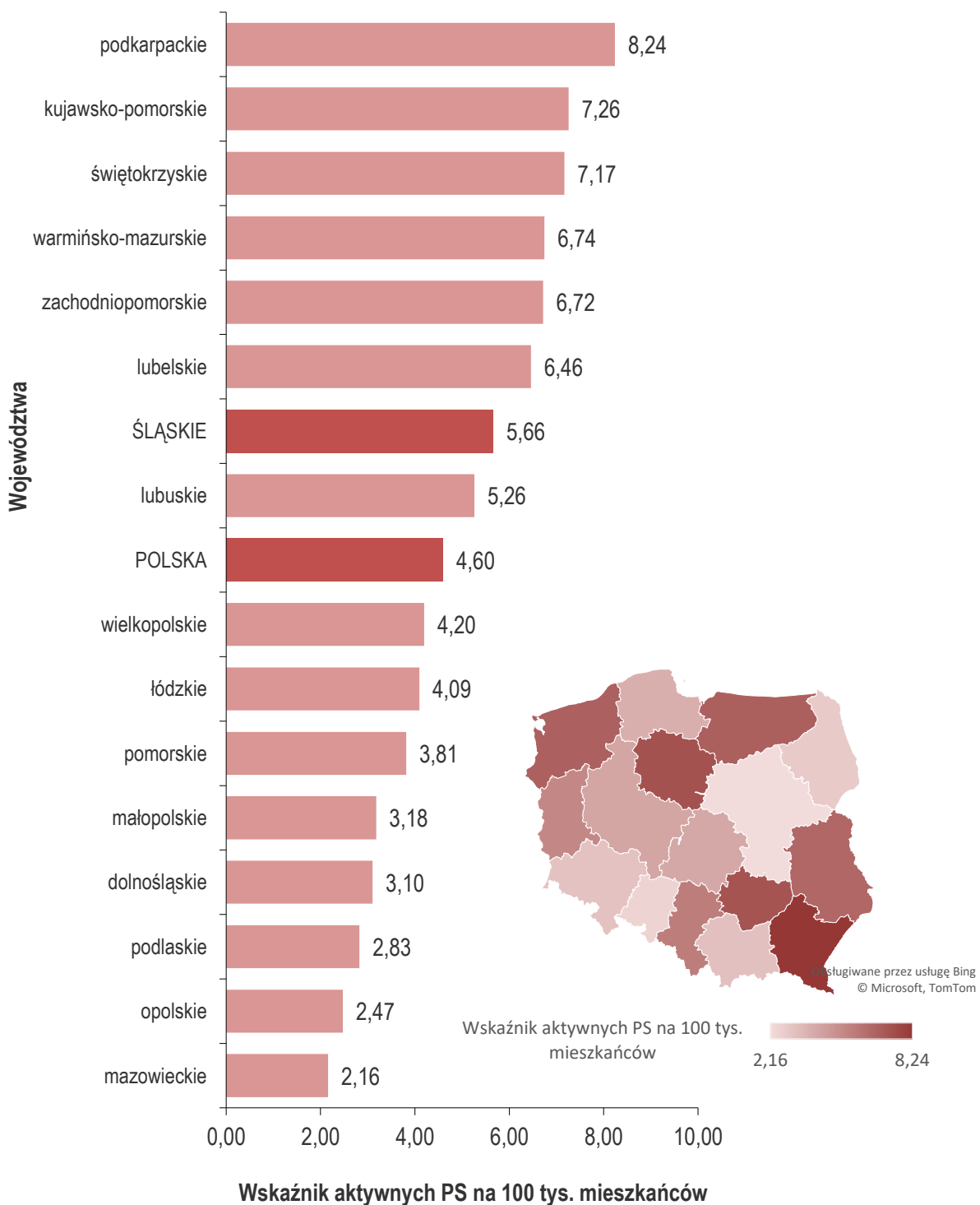
- Liczba aktywnych spółdzielni socjalnych wg stanu na 27.01.2026 r.³⁴:
 - zróżnicowanie w ramach województwa: bardzo duże;
 - część województwa o najwyższych wartościach: północna i południowa;
 - część województwa o najniższych wartościach: zachodnia;
 - zróżnicowanie w podregionach: duże;
 - najwyższa wartość wśród podregionów: bielski – 47;
 - najniższa wartość wśród podregionów: bytomski – 10;
 - wartość w miastach na prawach powiatu: 108;
 - wartość w powiatach ziemskich: 92;
 - powiaty o najwyższych wartościach: m. Bielsko-Biała (18), m. Częstochowa (14) oraz żywiecki (13);
 - powiaty o najniższych wartościach: kłobucki, lubliniecki oraz m. Piekary Śląskie (po 0).

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

- Zarówno liczba aktywnych PS jak i spółdzielni socjalnych plasuje województwo bardzo wysoko wśród województw w Polsce (odpowiednio 1 i 3 miejsce), ale liczba aktywnych spółdzielni socjalnych zarejestrowanych jako PS dopiero na 5 miejscu;
- Wskaźnik liczby aktywnych PS na 100 tys. mieszkańców plasuje województwo śląskie na 7 miejscu wśród województw, a w wypadku wszystkich spółdzielni socjalnych oraz tych zarejestrowanych jako PS – dopiero na 12 miejscu;
- Najwięcej PS znajduje się w środkowej części województwa śląskiego oraz w m.n.p.p. Częstochowie;
- Najmniej aktywnych PS znajduje się w zachodniej części województwa;
- W powiatach: będziński, gliwicki, rybnicki oraz m. Siemianowice Śląskie nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

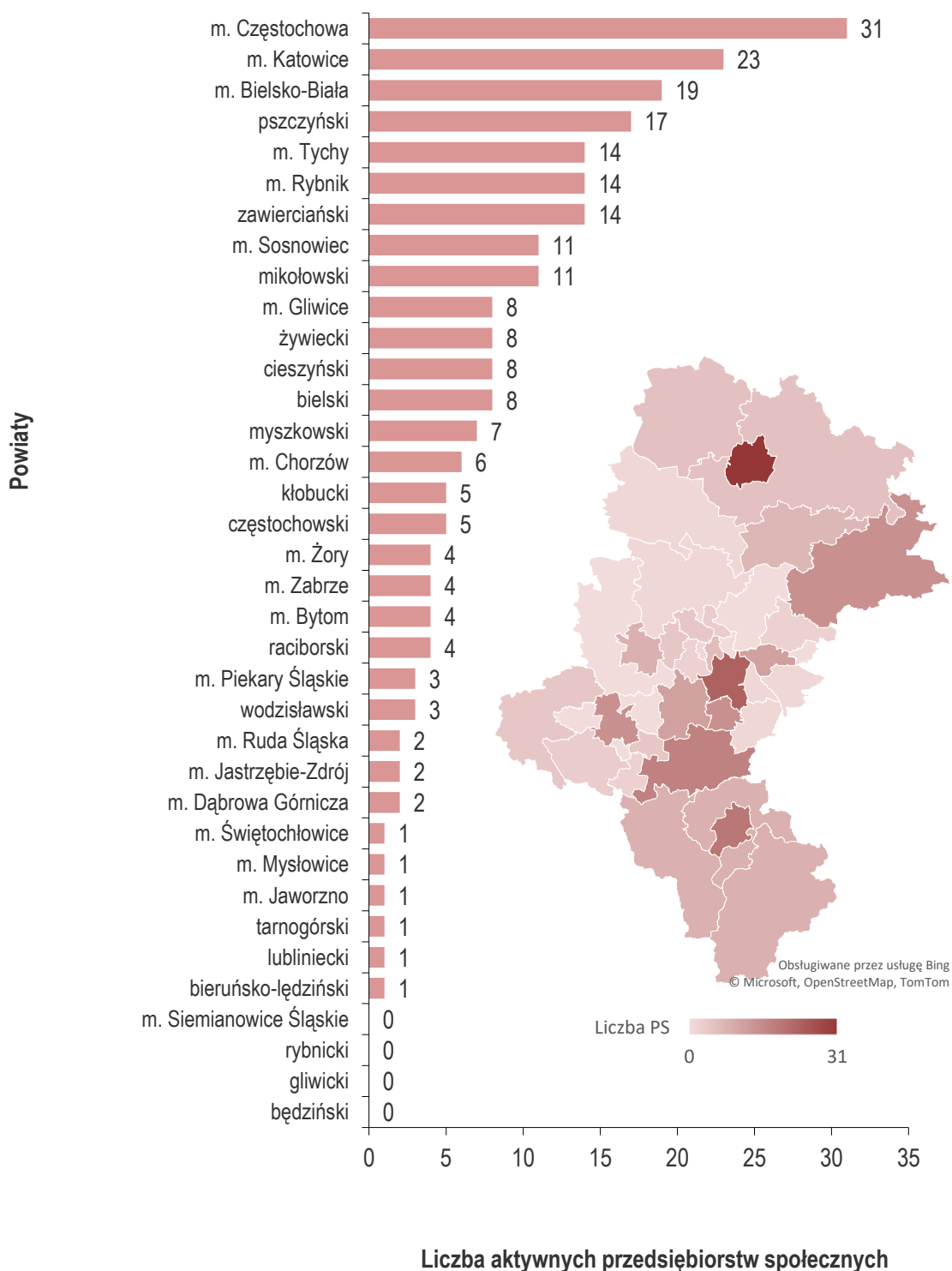
³⁴ Uwaga: W KRS podanych jest 210 spółdzielni socjalnych w województwie śląskim, ale po usunięciu duplikatów zostaje 200, w tym 1 w upadłości i 44 w likwidacji.

Wskaźnik liczby aktywnych przedsiębiorstw społecznych w województwach na 100 tys. mieszkańców wg stanu na 26 stycznia 2026 r.

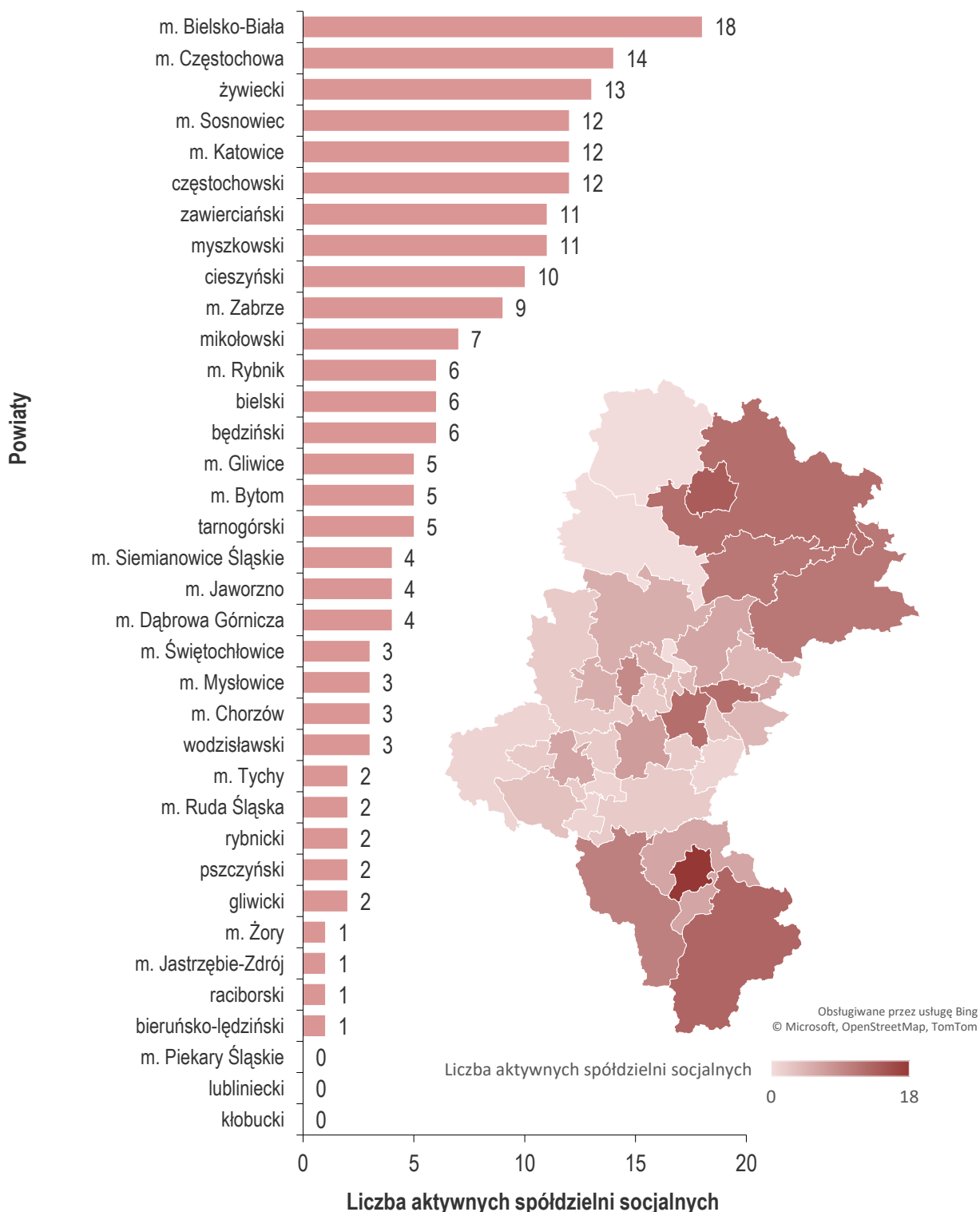
Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej*
https://rjps.mrips.gov.pl/RJPS/RU/start.do?id_menu=59 [odczyt 26.01.2026 r.].

Liczba aktywnych przedsiębiorstw społecznych w powiatach województwa śląskiego wg stanu na 26 stycznia 2026 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej*
https://rjps.mrips.gov.pl/RJPS/RU/start.do?id_menu=59 [odczyt 26.01.2026 r.].

Liczba aktywnych spółdzielni socjalnych w powiatach województwa śląskiego wg stanu na 27 stycznia 2026 r.

Uwagi: W KRS podanych jest 210 spółdzielni socjalnych w województwie śląskim, ale po usunięciu duplikatów zostaje 200, w tym 1 w upadłości i 44 w likwidacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Krajowego Rejestru Sądowego*

https://rjps.mriips.gov.pl/RJPS/RU/start.do?id_menu=59 [odczyt 27.01.2026 r.].

4.1.2. Jednostki reintegracyjne

Poniższy rozdział zawiera analizę liczby jednostek integracyjnych w ujęciach statycznym oraz dynamicznym w perspektywie krótko- i średniookresowej, w okresie pomiędzy rokiem 2014, a 2024³⁵. Analiza obejmuje: liczbę placówek KIS, CIS, ZAZ i WTZ oraz strukturę, a także liczbę adresatów usług świadczonych przez CIS, ZAZ oraz WTZ. W strukturze przedstawiono podział na uczestników CIS i WTZ oraz pracowników ZAZ. Liczba jednostek KIS podawana jest od 2014 roku.

Sytuacja w latach 2022-2024, województwo śląskie, stan na koniec danego roku

- Liczba placówek reintegracyjnych:
 - 2022: 133;
 - 2023: 125;
 - 2024: 122.
- Zmiana liczby placówek reintegracyjnych: -11;
- Wskaźnik zmiany liczby placówek reintegracyjnych: -8,27%.

Tendencje w latach 2014-2024, województwo śląskie, stan na koniec danego roku

- Liczba placówek reintegracyjnych:
 - rodzaj tendencji: wzrostowa;
 - siła tendencji: umiarkowana;
 - poziom wahań wartości: mały³⁶;
 - wartość minimalna: 78 – 2014 rok;
 - wartość maksymalna: 137 – 2019 rok.
- Zmiana liczby placówek reintegracyjnych w latach 2014-2024: 44;
- Wskaźnik zmiany liczby placówek reintegracyjnych w latach 2014-2024: 56,4%.

- Liczba KIS³⁷:
 - rodzaj tendencji: spadkowa;
 - siła tendencji: silna;
 - poziom wahań wartości: duży;
 - wartość minimalna: 17 – 2024 rok;
 - wartość maksymalna: 40 – 2019 rok.
- Zmiana liczby KIS w latach 2015-2024: -20;
- Wskaźnik zmiany liczby KIS w latach 2015-2024: -54,1%.

- Liczba CIS:
 - rodzaj tendencji: wzrostowa;
 - siła tendencji: silna;
 - poziom wahań wartości: umiarkowany;
 - wartość minimalna: 14 – 2014 rok;
 - wartość maksymalna: 34 – 2022 rok.
- Zmiana liczby CIS w latach 2014-2024: 15;

³⁵ Analizę przeprowadzono na możliwie najświeższych danych statystycznych. Dane za rok 2025 pojawią się w IV kwartale 2026.

³⁶ Od 2015 roku zaczęto liczyć liczbę KIS, więc łączna liczba jednostek reintegracyjnych zanotowała duży wzrost pomiędzy rokiem 2014 a 2015.

³⁷ Liczbę KIS zaczęto udostępniać od 2015 roku.

- Wskaźnik zmiany liczby CIS w latach 2014-2024: 107%.
- Liczba ZAZ:
 - rodzaj tendencji: rosnąca;
 - siła tendencji: słaba;
 - poziom wahań wartości: bardzo mały;
 - wartość minimalna: 10 – 2014 rok;
 - wartość maksymalna: 16 – 2024 rok.
- Zmiana liczby ZAZ w latach 2014-2024: 6;
- Wskaźnik zmiany liczby ZAZ w latach 2014-2024: 60,0%.
- Liczba WTZ:
 - rodzaj tendencji: wzrostowa;
 - siła tendencji: bardzo słaba;
 - poziom wahań wartości: bardzo mały;
 - wartość minimalna: 54 – 2014 rok;
 - wartość maksymalna: 60 – 2023 i 2024 rok.
- Zmiana liczby WTZ w latach 2014-2024: 6;
- Wskaźnik zmiany liczby WTZ w latach 2014-2024: 11,1%.

Śląskie na tle kraju na koniec 2024 roku

- Liczba placówek reintegracyjnych:
 - w województwie śląskim: 122;
 - w Polsce: 1 240;
 - najwyższa wartość wśród województw: wielkopolskie – 143;
 - najniższa wartość wśród województw: opolskie – 30;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.
- Wskaźnik liczby placówek reintegracyjnych na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 2,84;
 - w Polsce: 3,31;
 - najwyższa wartość wśród województw: warmińsko-mazurskie – 5,78;
 - najniższa wartość wśród województw: mazowieckie – 2,29;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.
- Liczba KIS:
 - w województwie śląskim: 17;
 - w Polsce: 155;
 - najwyższa wartość wśród województw: małopolskie oraz warmińsko-mazurskie – po 19;
 - najniższa wartość wśród województw: podlaskie – 1;
 - pozycja województwa śląskiego: 3 (na równi z województwem wielkopolskim).
- Wskaźnik liczby KIS na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 0,40;
 - w Polsce: 0,41;
 - najwyższa wartość wśród województw: warmińsko-mazurskie – 1,41;
 - najniższa wartość wśród województw: podlaskie – 0,09;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.

- Liczba CIS:
 - w województwie śląskim: 29;
 - w Polsce: 204;
 - najwyższa wartość wśród województw: śląskie – 29;
 - najniższa wartość wśród województw: łódzkie – 1;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.

- Wskaźnik liczby CIS na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 0,68;
 - w Polsce: 0,54;
 - najwyższa wartość wśród województw: lubuskie – 1,75;
 - najniższa wartość wśród województw: łódzkie – 0,04;
 - pozycja województwa śląskiego: 7 (na równi z zachodniopomorskim).

- Liczba ZAZ:
 - w województwie śląskim: 16;
 - w Polsce: 146;
 - najwyższa wartość wśród województw: śląskie – 16;
 - najniższa wartość wśród województw: lubuskie i pomorskie – po 2;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.

- Wskaźnik liczby ZAZ na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 0,37;
 - w Polsce: 0,39;
 - najwyższa wartość wśród województw: podlaskie – 0,88;
 - najniższa wartość wśród województw: pomorskie – 0,08;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.

- Liczba WTZ:
 - w województwie śląskim: 60;
 - w Polsce: 735;
 - najwyższa wartość wśród województw: wielkopolskie – 89;
 - najniższa wartość wśród województw: lubuskie i opolskie – po 17;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.

- Wskaźnik liczby WTZ na 100 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 1,40;
 - w Polsce: 1,96;
 - najwyższa wartość wśród województw: lubelskie – 2,96;
 - najniższa wartość wśród województw: śląskie – 1,40;
 - pozycja województwa śląskiego: 16.

Sytuacja województwa śląskiego na koniec 2024 roku

- Liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych:
 - zróżnicowanie w ramach województwa: bardzo duże;
 - część województwa o najwyższych wartościach: środkowa i północna;
 - część województwa o najniższych wartościach: zachodnia;
 - zróżnicowanie w podregionach: duże;
 - najwyższa wartość wśród podregionów: katowicki – 23;
 - najniższa wartość wśród podregionów: tyski – 11;

- wartość w miastach na prawach powiatu: 71;
- wartość w powiatach ziemskich: 51;
- powiaty o najwyższych wartościach: m. Częstochowa (11), m. Katowice (10) oraz m. Bielsko-Biała (6);
- powiaty o najniższych wartościach: bieruńsko-lędziński, m. Siemianowice Śląskie, m. Jaworzno, m. Mysłowice, m. Piekary Śląskie (po 1).

Struktura i poziom adresatów usług reintegracyjnych

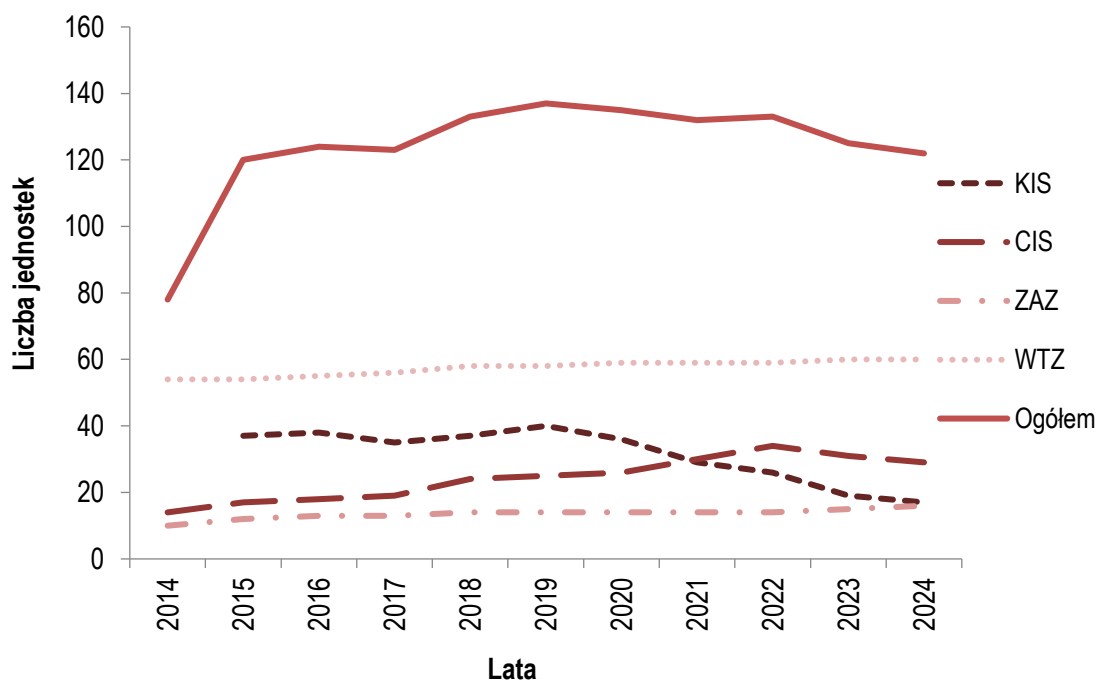
- Województwa o największej liczbie uczestników/zatrudnionych wg stanu na koniec 2024 r.:
 - CIS: warmińsko-mazurskie (2 707), śląskie (1 973) oraz wielkopolskie (1 321);
 - WTZ: wielkopolskie (3 266), mazowieckie (3 139) oraz śląskie (3 010);
 - ZAZ: podkarpackie (1 215), zachodniopomorskie (975) oraz śląskie (944).
- Województwa o najmniejszej liczbie uczestników/zatrudnionych wg stanu na koniec 2024 r.:
 - CIS: łódzkie (0), kujawsko-pomorskie (196) oraz opolskie (346);
 - WTZ: opolskie (530), lubuskie (692) oraz podlaskie (885);
 - ZAZ: lubuskie (57), pomorskie (152) oraz opolskie (356).
- Województwa o najwyższym wskaźniku liczby uczestników/zatrudnionych na 100 tys. mieszkańców wg stanu na koniec 2024 r.:
 - CIS: warmińsko-mazurskie (20,1), lubuskie (11,9) oraz pomorskie (6,3);
 - WTZ: świętokrzyskie (14,6), lubelskie (11,2) oraz warmińsko-mazurskie (11,1);
 - ZAZ: zachodniopomorskie (6,0), podkarpackie (5,9) oraz opolskie (3,8).
- Województwa o najniższym wskaźniku liczby uczestników/zatrudnionych na 100 tys. mieszkańców wg stanu na koniec 2024 r.:
 - CIS: łódzkie (0,0), kujawsko-pomorskie (1,0) oraz mazowiecki (1,1);
 - WTZ: mazowieckie (5,7), opolskie (5,7) oraz dolnośląskie (6,3);
 - ZAZ: lubuskie (0,6), pomorskie (0,6) oraz mazowieckie (0,8).
- Wskaźniki liczby uczestników/zatrudnionych na 100 tys. mieszkańców wg stanu na koniec 2024 r. w województwie śląskim:
 - jednostki o poziomach wyższych od średniej krajowej: CIS;
 - jednostki o poziomach niższych od średniej krajowej: WTZ oraz ZAZ.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

- Śląskie, w porównaniu do pozostałych województw, cechuje najwyższa liczba placówek CIS oraz ZAZ, a także duża liczba KIS (3 miejsce) oraz WTZ (4 miejsce);
- Najwięcej jednostek reintegracyjnych funkcjonuje w północnej i środkowej części województwa, a najmniej w zachodniej;
- Śląskie cechuje niski wskaźnik liczby zatrudnionych w ZAZ na 10 tys. mieszkańców na tle pozostałych województw (9 miejsce);
- W województwie śląskim, w porównaniu z pozostałymi województwami, zanotowano bardzo niski wskaźnik liczby jednostek reintegracyjnych na 100 tys. mieszkańców (12 miejsce).

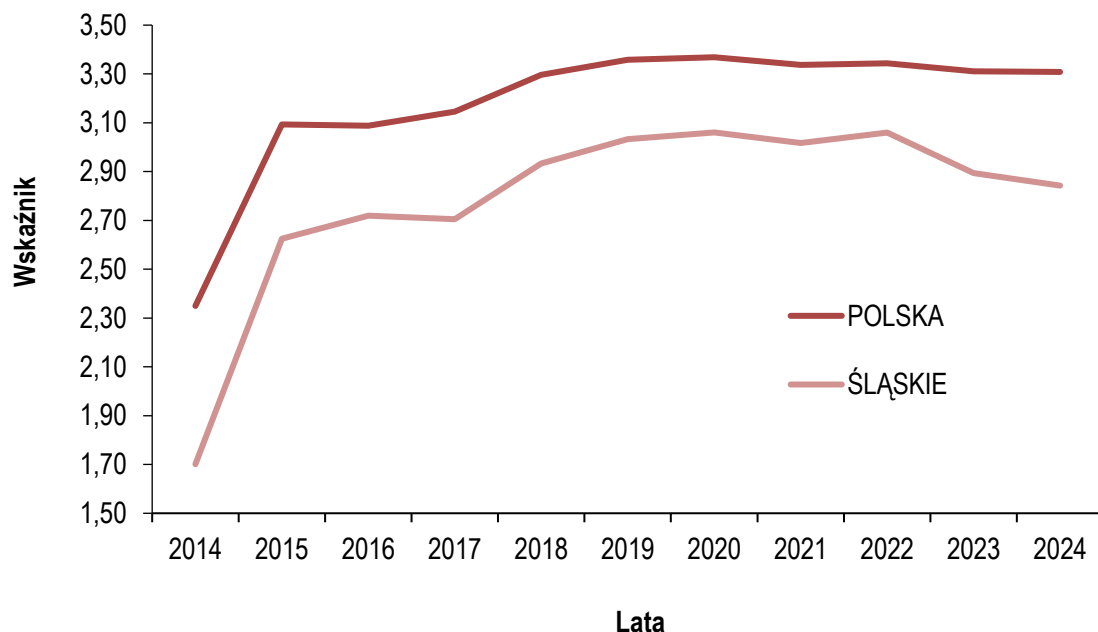
- Śląskie odznacza się najniższym wśród województw wskaźnikiem liczby WTZ na 100 tys. mieszkańców;
- Od 2020 roku w województwie występuje ciągły spadek ogólnej liczby placówek reintegracyjnych, z czego liczba ZAZ i WTZ nieznacznie wzrosła w tym okresie, liczba CIS rośnie do 2022 r., a KIS intensywnie spadała;
- Tendencje długoterminowe na tle Polski –
 - dla Polski średni wskaźnik zmiany liczby uczestników zajęć w ciągu roku w CIS w latach 2014-2024 wyniósł 47%, a dla województwa śląskiego 34%;
 - dla Polski średni wskaźnik zmiany liczby zatrudnionych w ciągu roku w ZAZ w latach 2014-2024 wyniósł 104%, a dla województwa śląskiego 70%, co dało efekt w postaci 10 miejsca wśród województw;
 - dla Polski średni wskaźnik zmiany liczby uczestników w ciągu roku w WTZ w latach 2014-2024 wyniósł 15,4%, a dla województwa śląskiego 17,9%, przekładając się na 4 miejsce wśród województw.

Zmiana liczby jednostek reintegracji społecznej i zawodowej w województwie śląskim w latach 2014-2024.

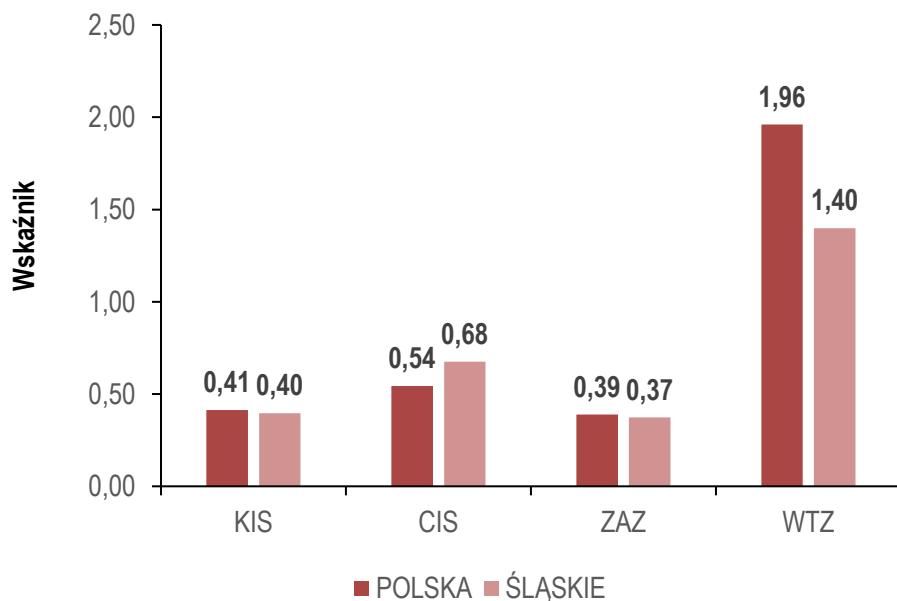
Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Wskaźnik liczby jednostek reintegracji społecznej i zawodowej³⁸ na 100 tys. mieszkańców w województwie śląskim i w Polsce w latach 2014-2024.

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

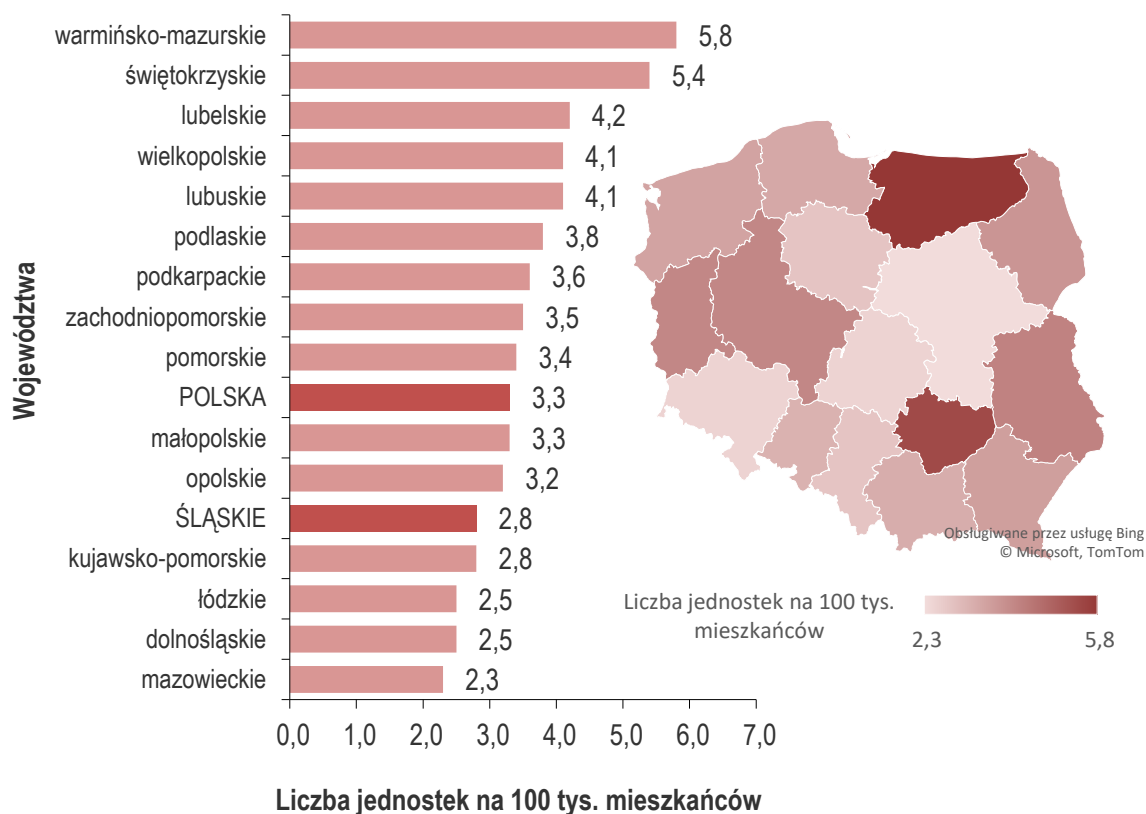
Wskaźnik liczby KIS, CIS, WTZ i ZAZ na 100 tys. mieszkańców w 2024 roku.

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

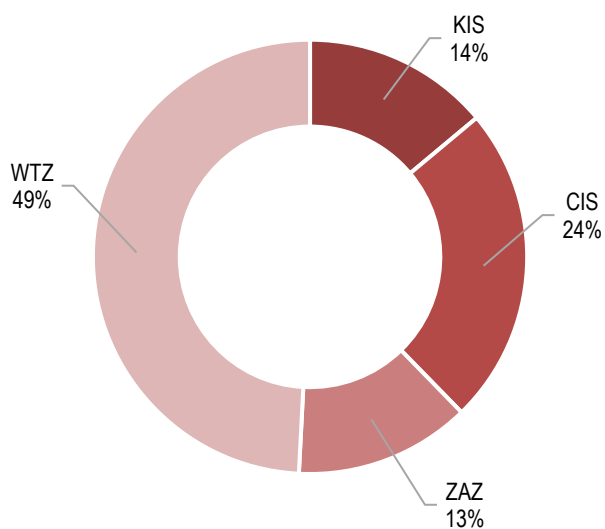
³⁸ Suma liczby KIS, CIS, WTZ oraz ZAZ. Liczba KIS podawana jest od 2015 roku.

Jednostki reintegracji społecznej i zawodowej w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2024 r.

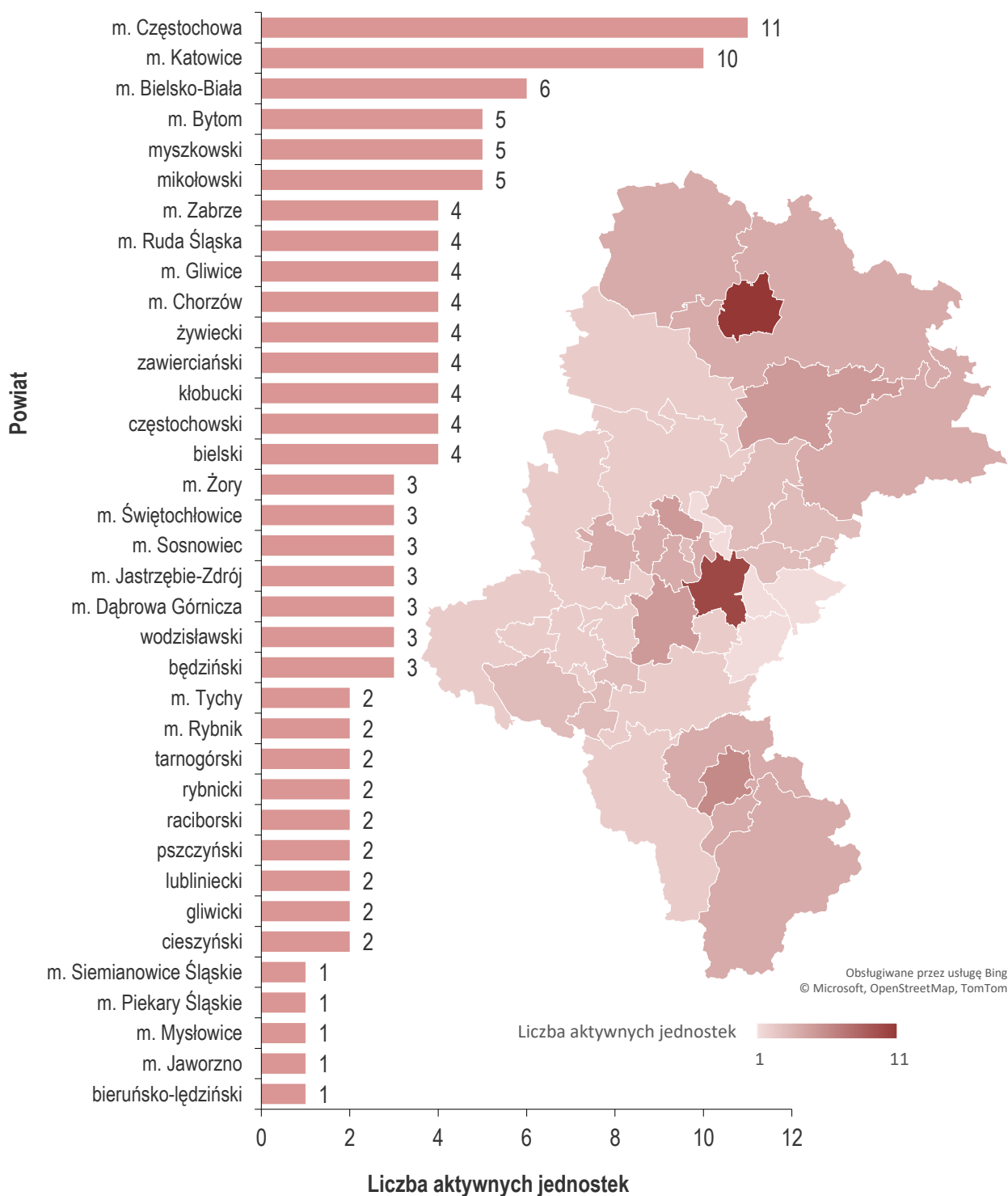
Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Struktura liczby jednostek KIS, CIS, ZAZ, WTZ w województwie śląskim w 2024 roku (n=122).

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Liczba aktywnych jednostek reintegracji społecznej i zawodowej w 2024 roku według powiatów w województwie śląskim.

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Liczba jednostek na 10 tys. mieszkańców w 2024 roku w CIS, KIS, WTZ i ZAZ wg województw.

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym:								Liczba mieszk. na koniec 2024 r.
			Kluby integracji społecznej		Centra integracji społecznej		Zakłady aktywności zawodowej		Warsztaty terapii zajęciowej		
	ogółem	na 10 tys. mieszk.	ogółem	na 10 tys. mieszk.	ogółem	na 10 tys. mieszk.	ogółem	na 10 tys. mieszk.	ogółem	na 10 tys. mieszk.	
dolnośląskie	73	2,55	6	0,21	10	0,35	9	0,31	48	1,67	2 868 242
kujawsko-pomorskie	56	2,82	7	0,35	3	0,15	9	0,45	37	1,86	1 984 479
lubelskie	83	4,16	5	0,25	10	0,50	9	0,45	59	2,96	1 996 440
lubuskie	40	4,12	4	0,41	17	1,75	2	0,21	17	1,75	969 819
łódzkie	59	2,52	7	0,30	1	0,04	8	0,34	43	1,83	2 345 924
małopolskie	112	3,27	19	0,55	10	0,29	15	0,44	68	1,98	3 429 084
mazowieckie	126	2,29	15	0,27	13	0,24	10	0,18	88	1,60	5 508 322
opolskie	30	3,22	3	0,32	5	0,54	5	0,54	17	1,83	930 296
podkarpackie	75	3,64	9	0,44	16	0,78	12	0,58	38	1,84	2 062 997
podlaskie	43	3,80	1	0,09	8	0,71	10	0,88	24	2,12	1 132 641
POLSKA	1240	3,31	155	0,41	204	0,54	146	0,39	735	1,96	37 489 087
pomorskie	81	3,43	8	0,34	22	0,93	2	0,08	49	2,08	2 359 493
ŚLĄSKIE	122	2,84	17	0,40	29	0,68	16	0,37	60	1,40	4 291 441
świętokrzyskie	62	5,35	11	0,95	7	0,60	10	0,86	34	2,94	1 157 991
warmińsko-mazurskie	78	5,78	19	1,41	14	1,04	10	0,74	35	2,59	1 349 172
wielkopolskie	143	4,11	17	0,49	28	0,80	9	0,26	89	2,56	3 479 986
zachodniopomorskie	57	3,51	7	0,43	11	0,68	10	0,62	29	1,79	1 622 760

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych w województwie śląskim w 2024 roku w podziale na podregiony.

Wyszczególnienie		KIS	CIS	ZAZ	WTZ	Ogółem
Województwo		17	29	16	60	122
Podregiony	bielski	3	6	2	7	18
	bytomski	1	2	3	6	12
	częstochoowski	2	6	2	7	17
	gliwicki	1	3	2	6	12
	katowicki	3	4	3	13	23
	rybnicki	1	2	3	9	15

Wyszczególnienie		KIS	CIS	ZAZ	WTZ	Ogółem
	sosnowiecki	4	2	1	7	14
	tyski	2	4	0	5	11
Rodzaje powiatów	miasta na prawach powiatu	8	17	11	35	71
	powiaty ziemskie	9	12	5	25	51

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bd.l.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

Liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych w województwie śląskim w 2024 roku w podziale na powiaty.

Lp	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym:			
			KIS	CIS	ZAZ	WTZ
1	będziński	3	2	0	0	1
2	bielski	4	2	1	0	1
3	bieruńsko-lędziński	2	1	0	0	1
4	cieszyński	4	0	3	0	1
5	częstochowski	2	0	0	0	2
6	gliwicki	4	1	1	0	2
7	kłobucki	2	0	1	0	1
8	lubliniecki	5	0	1	2	2
9	mikołowski	5	0	3	0	2
10	myszkowski	2	1	0	0	1
11	pszczyński	2	1	0	0	1
12	raciborski	2	1	0	0	1
13	rybnicki	2	0	0	0	2
14	tarnogórski	1	0	0	0	1
15	wodzisławski	3	0	0	1	2
16	zawierciański	4	0	1	1	2
17	żywiecki	4	0	1	1	2
18	m. Bielsko-Biała	6	1	1	1	3
19	m. Bytom	5	1	1	1	2
20	m. Chorzów	4	1	0	1	2
21	m. Częstochowa	11	1	5	2	3
22	m. Dąbrowa Górnicza	3	1	1	0	1
23	m. Gliwice	4	0	1	1	2
24	m. Jastrzębie-Zdrój	3	0	1	1	1
25	m. Jaworzno	1	0	0	0	1
26	m. Katowice	10	0	2	1	7
27	m. Mysłowice	1	0	0	0	1
28	m. Piekary Śląskie	1	0	0	0	1
29	m. Ruda Śląska	4	1	1	1	1
30	m. Rybnik	2	0	0	0	2
31	m. Siemianowice Śląskie	1	0	0	0	1
32	m. Sosnowiec	3	1	0	0	2
33	m. Świętochłowice	3	1	1	0	1
34	m. Tychy	2	0	1	0	1

Lp	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym:			
			KIS	CIS	ZAZ	WTZ
35	m. Zabrze	4	0	1	1	2
36	m. Żory	3	0	1	1	1

Źródło: GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> [odczyt 22.01.2026 r.].

4.1.3. Organizacje pozarządowe, w tym organizacje pożytku publicznego

Niniejszy podrozdział przedstawia analizę statyczną liczby aktywnych organizacji pozarządowych (NGO) oraz organizacji pożytku publicznego w 2024 r. Dane pochodzą z wyników wstępnych badań GUS³⁹. Analizie zostały poddane również: najpoważniejsze bariery w działalności oraz struktura przychodów NGO. Zaprezentowano także analizę dynamiczną za lata 2014-2024⁴⁰ dot. liczby, funkcjonujących w danym roku, organizacji pożytku publicznego.

Sytuacja w latach 2022-2024, województwo śląskie, stan na koniec danego roku

- Liczba aktywnych OPP:
 - w 2022 roku: 1,2 tys.;
 - w 2024 roku: 1,2 tys.

Tendencje w latach 2014-2024, województwo śląskie, stan na koniec danego roku

- Liczba aktywnych OPP:
 - rodzaj tendencji: wzrostowa;
 - siła tendencji: umiarkowana;
 - poziom wahań wartości: umiarkowany;
 - wartość minimalna: 1,0 tys. – 2014 rok;
 - wartość maksymalna: 1,2 tys. – w 2022 oraz 2024 roku.

Śląskie na tle kraju na koniec 2024 roku

- Liczba organizacji pozarządowych:
 - w województwie śląskim: 9,2 tys.;
 - w Polsce: 113,1 tys.;
 - najwyższa wartość wśród województw: mazowieckie – 18,6 tys.;
 - najniższa wartość wśród województw: lubuskie oraz opolskie – po 2,8 tys.;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.
- Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 21,4;
 - w Polsce: 30,2;

³⁹ GUS, Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne.

⁴⁰ Dane za lata 2014-2020 pochodzą z GUS, *Bank Danych Lokalnych*, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, z 2022 pochodzą z *Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2022 r.* – wyniki wstępne, a z 2024 roku z *Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne*.

- najwyższa wartość wśród województw: lubelskie – 37,1;
 - najniższa wartość wśród województw: śląskie – 21,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 16.
- Liczba OPP:
 - w województwie śląskim: 1,2 tys.;
 - w Polsce: 9,9 tys.;
 - najwyższa wartość wśród województw: mazowieckie – 1,3 tys.;
 - najniższa wartość wśród województw: lubuskie, podlaskie oraz świętokrzyskie – po 0,3 tys.;
 - pozycja województwa śląskiego: 2.
- Wskaźnik liczby OPP na 10 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 2,8;
 - w Polsce: 2,6;
 - najwyższa wartość wśród województw: pomorskie – 3,8;
 - najniższa wartość wśród województw: lubelskie – 2,0;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.

Najpoważniejsze bariery w funkcjonowaniu NGO w 2024 roku

- Liczba organizacji pozarządowych, które zadeklarowały co najmniej 1 problem jako odsetek wszystkich NGO:
 - w województwie śląskim: 60,4% (tj. 5,6 tys.);
 - w Polsce: 58,2% (tj. 65,9 tys.);
 - najwyższa wartość wśród województw: lubuskie – 64,5% (tj. 1,8 tys.);
 - najniższa wartość wśród województw: zachodniopomorskie – 53,5% (tj. 2,5 tys.).
- Najpoważniejsze bariery w działalności NGO z województwa śląskiego wyrażone w %⁴¹:
 - trudności w pozyskiwaniu środków finansowych:
 - Polska: 34,6%;
 - Śląskie: 39,0%;
 - niewystarczające wsparcie społeczne:
 - Polska: 9,9%;
 - Śląskie: 9,8%;
 - niewystarczająca liczba chętnych do pracy społecznej:
 - Polska: 24,9%;
 - Śląskie: 26,2%
 - problemy wynikające z procedur i przepisów prawnych:
 - Polska: 13,9%;
 - Śląskie: 14,4%;
 - problemy w kontakcie z administracją publiczną:
 - Polska: 11,1%;
 - Śląskie: 11,3%;
 - problemy wewnątrz organizacji:
 - Polska: 11,4%;
 - Śląskie: 12,4%;
 - trudności wynikające z kontaktów z innymi organizacjami:

⁴¹ Uwaga: Dane nie sumują się do 100% ponieważ jedna organizacja mogła zgłosić więcej niż jedną barierę w działalności.

- Polska: 3,9%;
- Śląskie: 4,9%;
- trudności ze znalezieniem pracowników:
 - Polska: 6,5%;
 - Śląskie: 8,4%;
- trudności w kontaktach z mediami:
 - Polska: 1,9%;
 - Śląskie: 2,4%;
- problemy wynikające bezpośrednio z powodzi we wrześniu 2024 r.:
 - Polska: 1,3%;
 - Śląskie: 1,6%;
- inne:
 - Polska: 0,3%;
 - Śląskie: bd.

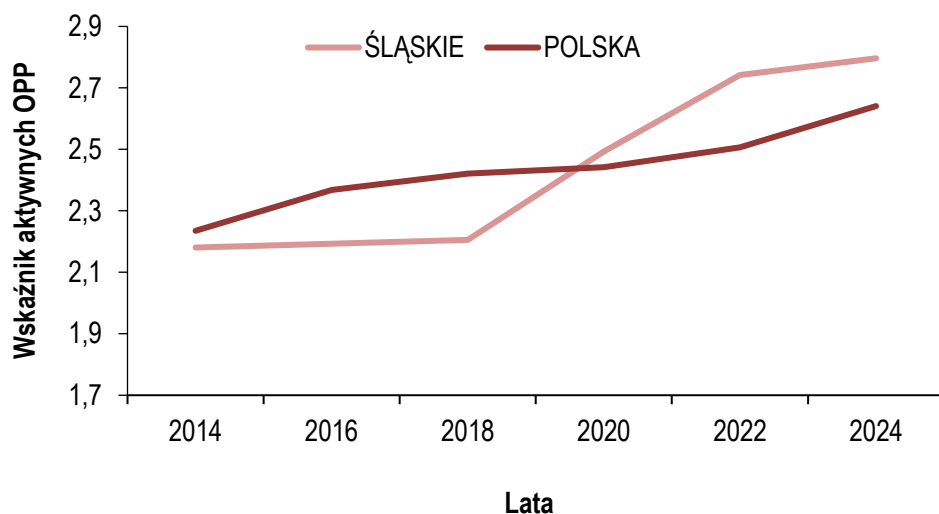
Struktura przychodów NGO w 2024 roku

- Największa suma przychodów: województwo mazowieckie – 19,95 mld zł;
- Najmniejsza suma przychodów: województwo lubuskie – 0,86 mld zł;
- Suma przychodów w województwie śląskim: 5,37 mld zł;
- Odsetek przychodów wg ich charakteru w województwie śląskim:
 - rynkowy: 33,9%;
 - nierynkowy publiczny: 52,0%;
 - nierynkowy niepubliczny: 8,7%;
 - składki członkowskie: 3,9%;
 - inne: 1,5%;
- Wskaźnik średniej sumy przychodów na 1 organizację:
 - w województwie śląskim: 0,58 mln zł;
 - w Polsce: 0,51 mln zł;
 - najwyższa wartość wśród województw: mazowieckie – 1,07 mln zł;
 - najniższa wartość wśród województw: kujawsko-pomorskie – 0,28 mln zł;
 - pozycja województwa śląskiego: 2.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

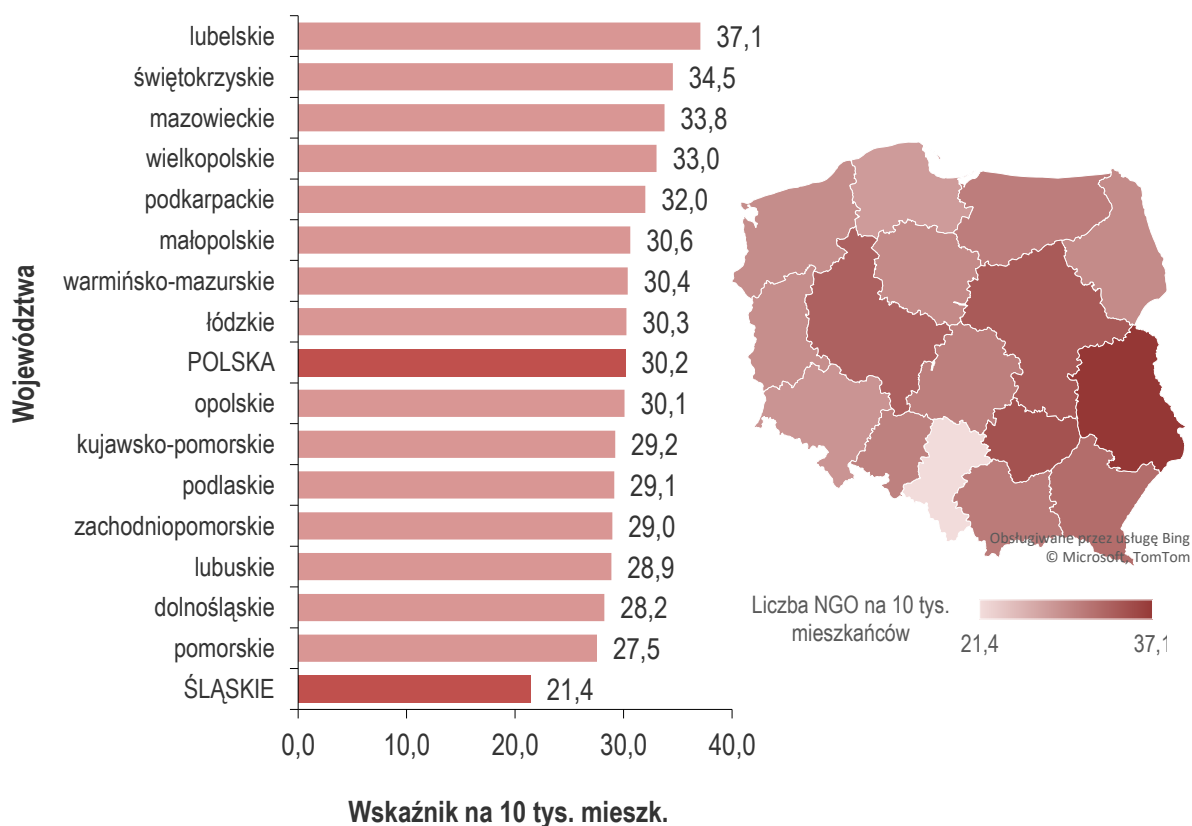
- Wskaźnik liczby NGO na 10 tys. mieszkańców plasuje województwo śląskie na ostatnim miejscu wśród województw;
- Województwo śląskie zajmuje 2. miejsce wśród województw pod względem liczby organizacji OPP, ale w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców znajduje się dopiero na 8;
- W województwie śląskim zanotowano wzrost liczby OPP w porównaniu do 2014 roku;
- Śląskie znajduje się na 2 miejscu wśród województw pod względem wielkości przychodów NGO oraz na 2 miejscu pod względem średnich przychodów ogólnych na 1 NGO;
- Najczęściej wskazywanymi barierami w działaniu NGO w województwie śląskim były:
 - trudności w pozyskiwaniu środków finansowych (39%);
 - niewystarczająca liczba chętnych do pracy społecznej (26,2%);
 - problemy wynikające z procedur i przepisów prawa (14,4%).

OPP w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2014-2024 w województwie śląskim i w Polsce

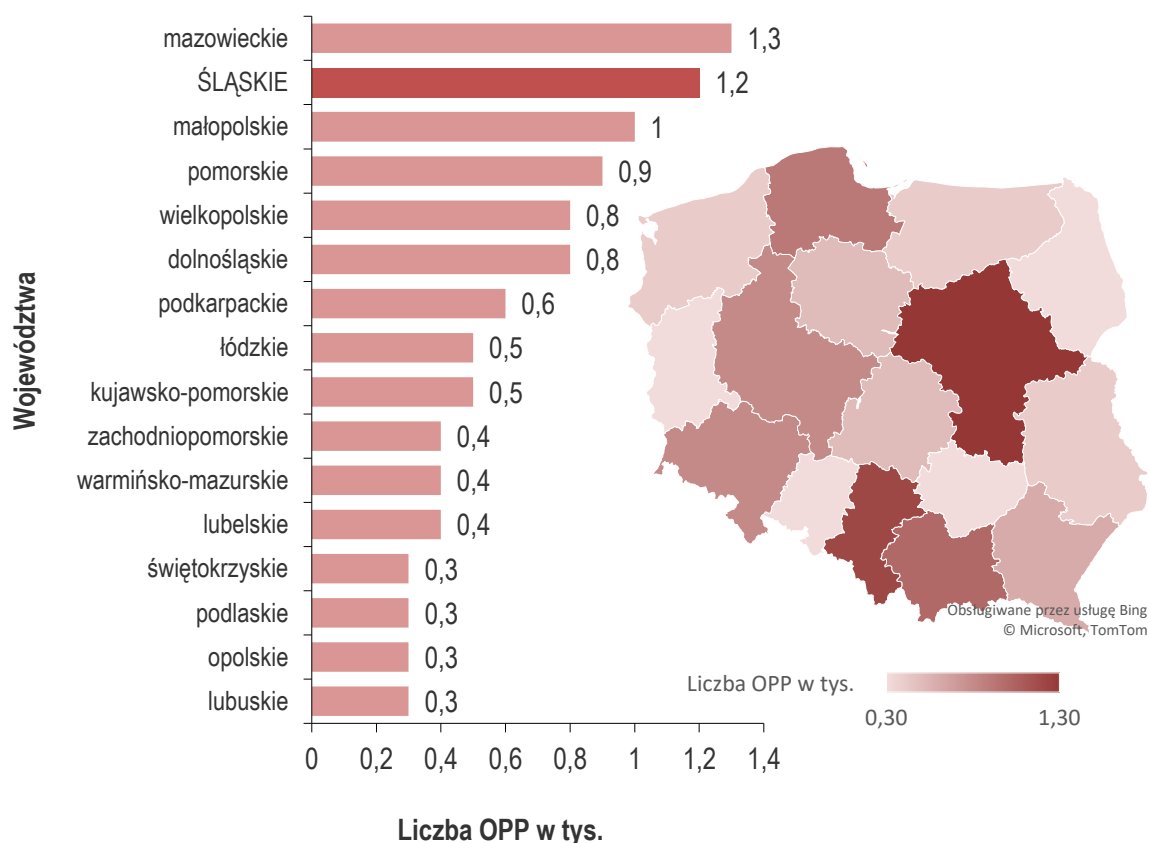
Źródło: 1) GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, 2) Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2022 r. – wyniki wstępne - tablice, 3) Główny Urząd Statystyczny, Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne - tablice

NGO w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2024 r.

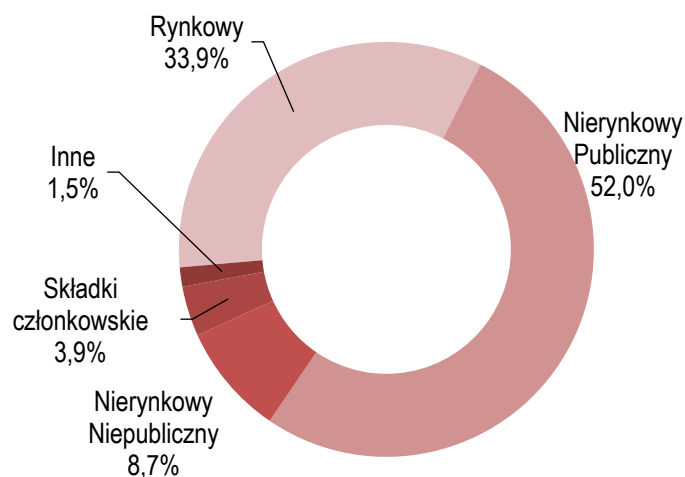
Źródło: 1) Główny Urząd Statystyczny, Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne - tablice, 2) Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Liczba aktywnych OPP w Polsce na koniec 2024 r.

Źródło: 1) Główny Urząd Statystyczny, Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne - tablice, 2) Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Struktura przychodów organizacji pozarządowych w województwie śląskim na koniec 2024 r. (w %)

Źródła: Główny Urząd Statystyczny, Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024-informacje sygnałne – tablice

4.2. System wsparcia sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim

Podrozdział skupia się na charakterystyce infrastruktury wsparcia ekonomii społecznej. Liczba OWES posiadających aktualną akredytację w województwie śląskim jest równa 6. Jednocześnie każdy z nich został wybrany do otrzymania dofinansowania w ramach Programu *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027* finansowanego z *Europejskiego Funduszu Społecznego Plus* oraz środków budżetu państwa, Priorytet VII. Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.1 Ekonomia społeczna – Typ 1 Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej⁴². Wynika to z podziału województwa na 6 obszarów, dokonanego na potrzeby zapewnienia w województwie funkcjonowania sieci wsparcia OWES, pozwalającej na łatwy dostęp do świadczonych usług (uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 1088/44/V/2015 z dnia 23 czerwca 2015 r.): częstochowski (północny), rybnicki (zachodni), bielski (południowy), centralno-wschodni, centralno-zachodni, centralno-południowy.

W podrozdziale zawarto analizę liczby funkcjonujących i posiadających akredytacje OWES wg stanu na początek 2026 roku. Dane pochodzą z *Mapy Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej* udostępnianej przez Departament Ekonomii Społecznej MRPIPS.

OWES funkcjonujące w województwie śląskim wg stanu na 10.03.2026 r. to:

- Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej;
- OWES obszaru południowego;
- NOWES;
- OWES Obszaru Rybnickiego;
- OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029;
- Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0.

Śląskie na tle kraju w 2026 roku

- Liczba OWES posiadających akredytację wg danych z marca 2026 r.:
 - w województwie śląskim: 6;
 - w Polsce: 57;
 - najwyższa wartość wśród województw: śląskie – 6;
 - najniższa wartość wśród województw: zachodniopomorskie – 1;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.

Sytuacja województwa śląskiego na koniec 2025 roku

W latach 2018-2023 OWES-y realizowały projekty w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*, Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.3 *Rozwój ekonomii społecznej w regionie*, Poddziałania 9.3.1 *Wsparcie sektora ekonomii społecznej – projekty konkursowe*.

Od 1 stycznia 2024 roku OWES-y realizują projekty w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027*, Priorytet VII *Fundusze Europejskie dla społeczeństwa*, Działanie 7.1 *Ekonomia społeczna – Typ 1 Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej – projekty konkursowe*.

⁴² <https://funduszeue.slaskie.pl/web/guest/nabory/lsi/48#recruitment-details> [odczyt 10.03.2026 r.].

W konkursie zostały określone wskaźniki do osiągnięcia w projektach w skali całego województwa oraz przez poszczególne OWES-y. Poniżej wskazano wartości obligatoryjnych wskaźników produktu i rezultatu osiągnięte w okresie od rozpoczęcia realizacji projektów do 31.12.2025 r.

- Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 704, w tym:
 - Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0: 134
 - OWES obszaru południowego: 135;
 - Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej: 133;
 - NOWES: 117;
 - OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029: 109;
 - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego: 76.

- Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem – 875, w tym:
 - Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0: 236;
 - OWES obszaru południowego: 152;
 - Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej: 180;
 - NOWES: 80;
 - OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029: 103;
 - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego: 124.

Większość OWES-ów przez pierwsze dwa lata projektu osiągnęła ponad 50% realizacji wskaźnika „Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych”. Najwyższy stopień realizacji wykazał OWES obszaru południowego, gdzie utworzono 135 miejsc przy planowanych 172 (78,5% realizacji).

4 spośród 6 OWES-ów objęło wsparciem ponad 50% założonej liczby PES. Najwyższy stopień realizacji wskaźnika, przekraczający docelowo założoną wartość wykazał ROWES, który objął wsparciem 236 podmiotów ekonomii społecznej przy planowanych 226 (104,4% realizacji).

Głównymi grupami docelowymi wsparcia, wg zapisów ze stron OWES, są:

- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby wskazane w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- osoby fizyczne planujące założenie lub podjęcie pracy w sektorze ekonomii społecznej, w szczególności w podmiotach ekonomii społecznej (PES) lub przedsiębiorstwach społecznych (PS);
- osoby prawne planujące utworzenie podmiotu ekonomii społecznej lub przedsiębiorstwa społecznego, w tym m.in. organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego oraz kościelne osoby prawne;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne, w tym ich kadra zarządzająca i pracownicy;
- pracownicy instytucji i podmiotów działających w obszarze integracji społecznej i pomocy społecznej, w szczególności ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, centrów usług społecznych, centrów i klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej;
- pracownicy jednostek sektora finansów publicznych oraz innych instytucji współpracujących z sektorem ekonomii społecznej.

Wskaźniki

- Poziom osiągnięcia wybranych wskaźników przez wszystkie OWES województwa śląskiego na koniec 2025 r.:
 - liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze co najmniej:
 - 1 etatu: 160,
 - $\frac{3}{4}$ etatu: 3,
 - $\frac{1}{2}$ etatu: 74;
 - liczba osób objętych wsparciem OWES: 3 051;
 - liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie: 266;
 - liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie: 78;
 - liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie: 25;
 - liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych): 219.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

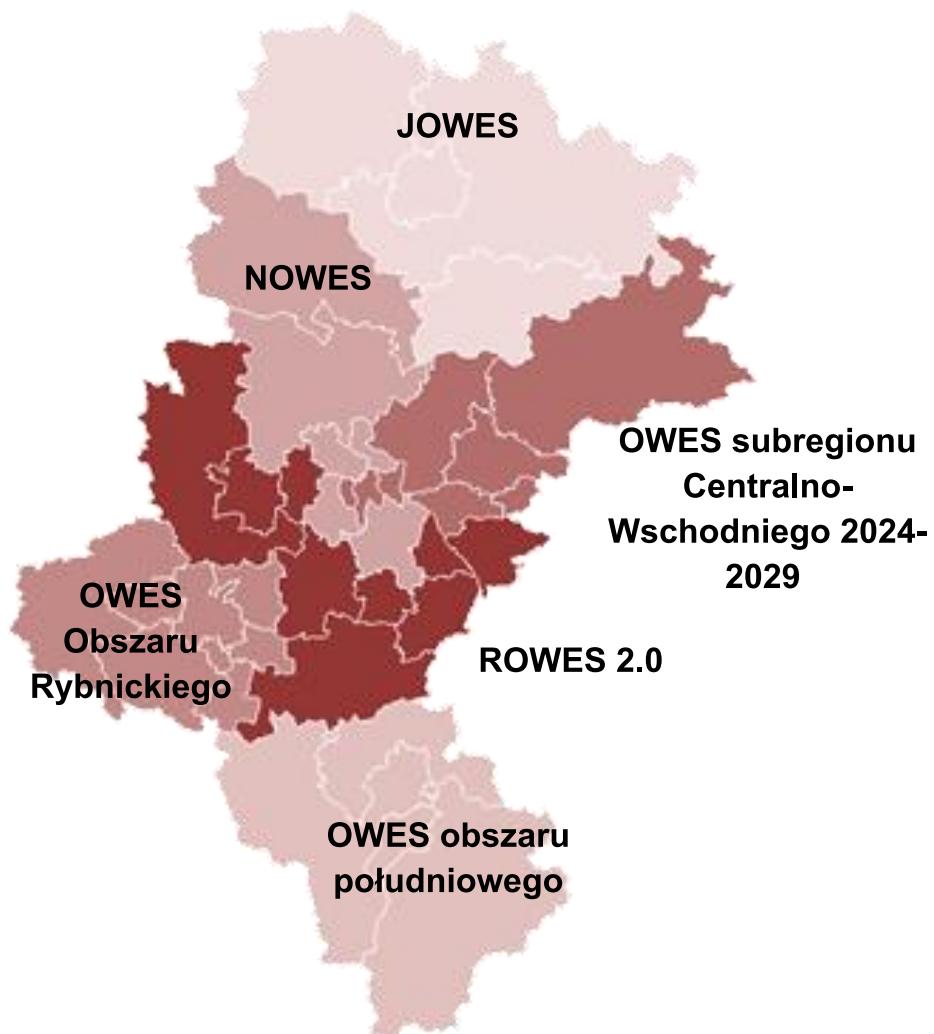
- W województwie śląskim występuje najwyższa wśród województw liczba OWES posiadających akredytację;
- Łączna liczba osób objętych wsparciem przez OWES-y w ramach realizowanych projektów wg stanu na koniec 2025 r. wyniosła 3 051;
- Łączna liczba miejsc pracy utworzonych w wyniku działalności OWES w przedsiębiorstwach społecznych wg stanu na koniec 2025 r. na terenie województwa śląskiego wyniosła 704.

Lista OWES województwa śląskiego wraz z obszarem wsparcia

OWES	Powiaty
Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	częstochowski, kłobucki, myszkowski, Częstochowa
OWES obszaru południowego	bielski, cieszyński, żywiecki, Bielsko-Biała
NOWES	lubliniecki, tarnogórski, Bytom, Katowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska
OWES Obszaru Rybnickiego	raciborski, rybnicki, wodzisławski, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory
OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029	będziński, zawierciański, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice
Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0	gliwicki, mikołowski, pszczyński, bieruńsko-lędziński, Gliwice, Jaworzno, Myslowice, Tychy, Zabrze

Źródło: opracowanie własne ROPS na podstawie danych OWES.

Podział województwa śląskiego na obszary wsparcia przez OWES

Źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz danych OWES.

5. Rekomendacje

1. Wzmacnianie działań informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego.

Z uwagi na stosunkowo niską pozycję województwa w zakresie liczby spółdzielni socjalnych posiadających status przedsiębiorstwa społecznego w stosunku do liczby wszystkich aktywnych spółdzielni socjalnych, zasadne jest kontynuowanie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących korzyści wynikających z uzyskania statusu PS oraz procedury jego nadawania.

2. Wspieranie równomiernego rozwoju sektora ekonomii społecznej w skali regionalnej.

Z uwagi na przestrzenne zróżnicowanie liczby przedsiębiorstw społecznych oraz jednostek reintegracyjnych wskazane jest zwracanie szczególnej uwagi na powiaty, w których liczba podmiotów ekonomii społecznej jest najniższa lub nie funkcjonują przedsiębiorstwa społeczne. Może to obejmować m.in. działania informacyjne, animacyjne lub partnerskie prowadzone przez OWES we współpracy z lokalnymi instytucjami.

3. Upowszechnianie wiedzy na temat roli podmiotów reintegracyjnych w systemie wsparcia społecznego.

W kontekście spadku liczby niektórych jednostek reintegracyjnych (szczególnie KIS) wskazane jest dalsze upowszechnianie informacji o możliwościach wykorzystania instrumentów reintegracji społecznej i zawodowej, zwłaszcza wśród jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji pomocy społecznej.

4. Kontynuacja współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej a instytucjami publicznymi.

W celu dalszego wzmacniania potencjału sektora ekonomii społecznej zasadne jest utrzymywanie i rozwijanie współpracy pomiędzy PES/PS a jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami pomocy i integracji społecznej, w szczególności w zakresie realizacji usług społecznych oraz wykorzystania zamówień publicznych.

5. Wspieranie wymiany doświadczeń pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej.

Rekomenduje się kontynuowanie działań umożliwiających wymianę doświadczeń pomiędzy podmiotami sektora ekonomii społecznej, np. w formie spotkań sieciujących, seminariów lub konferencji organizowanych w ramach istniejących struktur współpracy.

6. Upowszechnianie informacji o działalności OWES oraz dostępnych formach wsparcia.

Z uwagi na znaczącą rolę OWES w tworzeniu miejsc pracy i wspieraniu rozwoju przedsiębiorstw społecznych zasadne jest dalsze upowszechnianie informacji o dostępnych usługach wsparcia, w szczególności wśród osób zainteresowanych podjęciem działalności w sektorze ekonomii społecznej.

7. Monitorowanie barier funkcjonowania organizacji pozarządowych.

W związku z identyfikowanymi przez organizacje pozarządowe trudnościami w pozyskiwaniu środków finansowych oraz ograniczoną liczbą osób zaangażowanych w działalność społeczną, wskazane jest dalsze monitorowanie tych barier oraz uwzględnianie ich w planowaniu działań wspierających sektor ekonomii społecznej.

6. Aneks

Poziom realizacji wskaźników osiągniętych w okresie od początku realizacji projektu OWES w ramach FE SL 2021-2027 do 31.12.2025 r.

Nazwa wskaźnika	OWES obszaru południowego			Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej			OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029			Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego			NOWES			Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0		
	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	152	220	69%	180	220	82%	103	244	42%	124	150	83%	80	225	36%	236	226	104%
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	135	172	78%	133	215	62%	109	238	46%	76	140	54%	117	225	52%	134	212	63%
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	2	129	2%	1	150	1%	0	238	0%	0	100	0%	0	0	-	0	150	0%
Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy na pełny etat	30	172	17%	24	189	13%	36	230	16%	8	140	6%	28	225	12%	34	212	16%
Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze co najmniej ¼ etatu	0	0	-	0	0	-	-	-	-	0	0	-	2	0	-	1	0	-

Nazwa wskaźnika	OWES obszaru południowego			Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej			OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029			Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego			NOWES			Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0		
	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik
Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze co najmniej ½ etatu	33	0	-	18	26	69%	3	8	38%	14	0	-	0	0	-	6	0	-
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	128	174	-	38	0	-	12	90	-	30	0	-	0	0	-	58	0	-
Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	21	0	-	12	0	-	6	0	-	7	0	-	0	0	-	32	0	-
Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	21	0	-	12	0	-	4	0	-	9	0	-	0	0	-	32	0	-
Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie	0	0	-	0	0	-	1	0	-	4	0	-	0	0	-	3	0	-

Nazwa wskaźnika	OWES obszaru południowego			Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej			OWES subregionu Centralno-Wschodniego 2024-2029			Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego			NOWES			Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0		
	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik	Wartość osiągnięta	Wartość docelowa	wskaźnik
Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie	10	0	-	2	0	-	9	0	-	2	0	-	0	0	-	2	0	-
Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym	-	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)	66	0	-	23	0	-	89	0	-	23	0	-	0	0	-	18	0	-
Liczba osób objętych wsparciem OWES	804	0	-	530	0	-	399	0	-	335	0	-	238	0	-	745	0	-

Źródło: opracowanie własne ROPS na podstawie danych OWES.

Uwaga: Poza wskaźnikami przedstawionymi w tabeli, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej wykazywały również informacje dotyczące organizowanych wydarzeń, takich jak spotkania, konferencje, targi, imprezy itp. Dane te nie zostały ujęte w zestawieniu tabelarycznym, ponieważ nie stanowią jednolitego wskaźnika monitorowanego w ramach analizowanego zestawu mierników lub nie były raportowane w sposób umożliwiający ich bezpośrednie porównanie pomiędzy poszczególnymi OWES. Z tego względu informacje te zostały przedstawione w części opisowej jako uzupełnienie analizy działalności ośrodków.

Łączna liczba zorganizowanych wydarzeń wskazanych przez OWES w okresie od początku realizacji projektu OWES w ramach FE SL 2021-2027 do 31.12.2025 r. wyniosła **32**.